

Broj: 09-11-4-2590-13/21
Sarajevo, 8. 6. 2022. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/p Elvedin Okerić, predsjedavajući Skupštine

Reisa Džemaludina Čauševića 1
71000 Sarajevo

PREDMET: Dostava Izvještaja o finansijskoj reviziji Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo za 2021. godinu

Poštovani,

U skladu s članom 16. stav 1) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH", broj 22/06), Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dostavio Vam je Izvještaj o finansijskoj reviziji Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo za 2021. godinu na e-mail adresu: predsjedavajući@skupstina.ks.gov.ba 8. 6. 2022. godine.

Ukoliko smatrate potrebnim, možemo, u skladu s mogućnostima, osigurati predstavnika Ureda za reviziju na raspravi Skupštine Kantona o Izvještaju o finansijskoj reviziji Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo za 2021. godinu, radi eventualnih pojašnjenja i boljeg razumijevanja revizijskih nalaza.

S ciljem dobivanja povratnih informacija o poduzetim aktivnostima na osnovu našeg Izvještaja, poželjno bi bilo da nas blagovremeno obavijestite o usvojenim zaključcima Skupštine Kantona u vezi s predmetnim Izvještajem.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

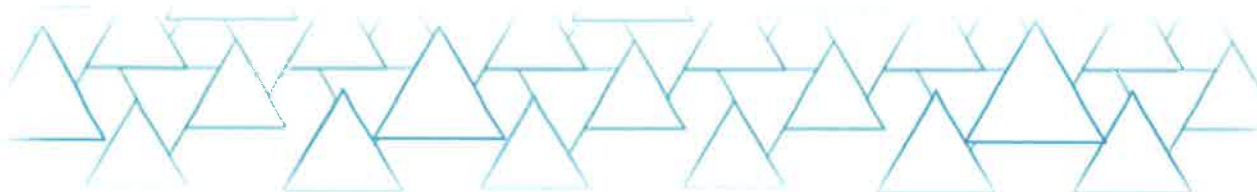
- Naslovu
- Dosje
- a/a

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

KANTONALNOG JAVNOG PODUZEĆA ZA GOSPODARENJE DRŽAVNIM ŠUMAMA „SARAJEVO-ŠUME“ D.O.O. SARAJEVO

2021.

Broj: 01-02-09-11-4-2590-8/21

Sarajevo, lipanj 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DANIH PREPORUKA	6
III	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	8
IV	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	10
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA.....	15
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE	16
7.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	18
7.1	BILANCA USPJEHA.....	18
7.1.1	Prihodi	18
7.1.1.1	Poslovni prihodi.....	18
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	20
7.1.2	Rashodi.....	22
7.1.2.1	Poslovni rashodi	22
7.1.2.2	Ostali rashodi i gubici	25
7.1.3	Finacijski rezultat	25
7.2	BILANCA STANJA	26
7.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	26
7.2.2	Tekuća sredstva	29
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	29
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	30
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja.....	30
7.2.3	Kapital.....	31
7.2.4	Dugoročna rezerviranja	32
7.2.5	Obveze.....	32
7.2.5.1	Kratkoročne obveze.....	32
7.2.5.2	Pasivna vremenska razgraničenja	33
7.2.6	Popis sredstava i obveza.....	34
7.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA.....	35
7.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU	35
7.5	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	35
8.	JAVNE NABAVE	35
9.	SUDSKI SPOROVI.....	37
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	38
V	PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	40
	Bilanca uspjeha za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	41
	Bilanca stanja na 31. 12. 2021. godine	43
	Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda)	44
	Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2021. godine.....	46

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvaća reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Kantonalnog javnog poduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)**, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilancu uspjeha, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijska izvješća ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Nije izvršeno usuglašavanje kapitala iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama Društva s vlasničkim kapitalom registriranim u sudskom registru za državni kapital i iskazanom u ranijim godinama, koji je nastao temeljem prijenosa poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem. Temeljni kapital u sudskom registru i u Statutu Društva iskazan je u iznosu od 10.000 KM, a u poslovnim knjigama, pored njega, iskazan je i državni kapital od 354.573.698 KM i dionički kapital od 408.699 KM. Iskazivanje šuma i šumskog zemljišta, koji su u državnom vlasništvu, u imovini i kapitalu ima za posljedicu da su imovina i kapital precijenjeni za navedeni iznos i da finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH (točke 7.2.1 i 7.2.3 Izvješća);
2. Društvo nije moglo priznati prihod u iznosu od 409.756 KM za primljenu naknadu za ekspropirano zemljište na području općine Trnovo jer nije vlasnik šuma i šumskog zemljišta. Također, nije dobilo suglasnost osnivača za postupanje po dobivenoj naknadi (točka 7.1.1.2 Izvješća);
3. Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 10.878.122 KM može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni (točka 7.2.1 Izvješća).

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća*.

Neovisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za financijska izvješća

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

U sastavljanju financijskih izvješća rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvješćivanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvješćima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo mišljenje.

Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvješću, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvješćivanja.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju financijskih izvješća **Kantonalnog javnog poduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Društvo za 2021. godinu nisu sukladne, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Poslovi biološke reprodukcije šuma nisu izvršeni u minimalnom u obimu koji je predviđen šumskogospodarskim osnovama sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo i Ugovoru o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama na području Kantona Sarajevo. U 2021. godini šumskouzgojni radovi izvršeni su u iznosu od 94.444 KM, odnosno 7% od planiranih (1.249.709 KM). Nije postupljeno ni sukladno članku 19. Zakona, prema kojem sve površine nastale čistom sječom moraju biti pošumljene u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja (točka 5. Izvješća);
2. Trogodišnji plan poslovanja za razdoblje 2021. – 2023. te na osnovu njega nastali Plan za 2021. godinu doneseni su tek u studenom 2021. godine i ne mogu predstavljati temelj za praćenje i izvršenje poslovnih aktivnosti tekuće godine na način propisan člankom 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Usvojeni Plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH (točka 6. Izvješća);
3. Prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena transparentno i na tržišni način sukladno Odluci o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriji FBiH. Isporučene su veće količine (150.709 m³) od ugovorenih putem javnog oglašavanja (137.466 m³), a za dodatne isporuke nisu primjenjivane uvećane cijene shodno Javnom oglasu. Društvo nije ponudilo minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata naknadnom prodajom, jer je putem licitacije ugovoreno 13.027 m³, što je 8,64% od ostvarene realizacije (točka 7.1.1.1 Izvješća);
4. Popis imovine i obveza na datum bilance nije utvrđeno stvarno stanje, niti je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine dane drugim pravnim licima na zajam, potraživanja, rezerviranja i ostalih pasivnih razgraničenja, na način propisan Pravilnikom o popisu imovine i obveza i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 7.2.6 Izvješća);

5. Nadzorni odbor i Skupština Društva su se u srpnju 2019. godine oglasili nenadležnim u postupku potpune eksproprijacije nekretnina (28.027 m²) na području općine Trnovo, koja je dana Društvu na gospodarenje, zbog čega Društvo nije sudjelovalo u postupcima eksproprijacije na način propisan člankom 4. Ugovora o prenošenju poslova gospodarenja nad državnim šumama i šumskim zemljištima u administrativnim granicama Kantona Sarajevo. Društvo nije postupilo ni sukladno članku 4. Zakona o šumama Kantona Sarajevo, kojim je utvrđeno da šume i šumsko zemljište, kao dobro od općeg interesa, uživaju posebnu brigu i zaštitu Kantona Sarajevo i općina (točka 7.1.1.2 Izvješća);
6. Ne možemo potvrditi da je Društvo transparentno i efikasno koristilo javna sredstva u vezi s predmetima nabava, sukladno Zakonu o javnim nabavama. Predviđene su nabave usluga sječe i izvoza drvnih sortimenata za 2021. godinu u iznosu od 1.000.000 KM, a nakon provedenih procedura nabave sukladno Aneksu II dio B Zakona zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti od 1.886.468 KM, što je značajno više od planiranih. Nabava namjenskog vozila sa nadogradnjom za vatrogasne potrebe (119.000 KM) nije izvršena u ugovorenom roku i sa nadogradnjom. Nadzorni odbor nije dao suglasnost na sve postupke procijenjene vrijednosti iznad 50.000 KM (točka 8. Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- Društvo je osnovano radi gospodarenja državnim šumama koje, sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo, ima za cilj očuvanje, zaštitu i bolje korištenje prirodnih staništa i šumskog biodiverziteta. Skrećemo pozornost na to da je najveći dio ostvarenih poslovnih prihoda za 2021. godinu (74%) utrošen na plaće radnika i troškove angažiranja usluga kooperanata za poslove koji su u nadležnosti Društva, a da je izvršeno samo 7% propisanih poslova biološke reprodukcije šuma. Navedeno ukazuje na to da su resursi usmjereni na pokriće troškova plaća i proizvodnih usluga, a ne na obavljanje poslova iz nadležnosti (točka 7.1.2.1 Izvješća);
- U organima upravljanja Društva tijekom revidirane godine bilo je stalnih izmjena uslijed isteka mandata i ostavki, zbog čega se nisu obavljali poslovi iz njihove nadležnosti sukladno Statutu i Zakonu o javnim poduzećima u FBiH. Skupštinu čini jedan opunomoćenik, što nije sukladno Statutu, više puta tijekom godine nije bilo Nadzornog odbora, u Upravi je bilo više izmjena tijekom godine, te je u jednom periodu Društvo bilo bez Uprave. Izvršni direktor i predsjednica Odbora za reviziju podnijeli su neopozive ostavke. Sve to ukazuje na velike rizike u poslovanju, posebno uvažavajući djelatnost kojom se Društvo bavi i vrijednost šume kojom gospodari, kao dobro od općeg interesa (točka 4. Izvješća);

- Društvo je tijekom godine vršilo prijem radnika na određeno do tri mjeseca, do okončanja procedure po javnom oglasu. Tako je na primjer odlukama direktora primljeno 29 radnika do okončanja javnog natječaja, a najduže do tri mjeseca. Zapošljavanje prije okončanja konkursne procedure nije sukladno članku 5. Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo jer se ne može smatrati neophodnim hitnim angažiranjem radnika s obzirom na to da se radi o redovnim poslovima koji su Društvu dani u nadležnost, mogu se planirati i kontinuirano se obavljaju. Isto tako, tijekom godine osam radnika je steklo pravo na ugovor na neodređeno vrijeme, jer se sa njima zaključivalo više uzastopnih ugovora na određeno vrijeme (točka 4. Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, rukovodstvo Društva odgovorno je osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

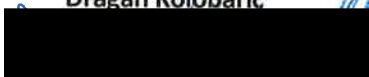
Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 8. 6. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić

II REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TOČKA
1. *	Uskladiti unutarnje akte sa zakonskim i drugim propisima koje je Društvo u obvezi primjenjivati i donijeti nedostajuće unutarnje akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja.	4.
2. *	U sistematizaciji radnih mjesta utvrditi broj izvršitelja po radnim mjestima.	4.
3. *	Zapošljavanje vršiti putem javnog oglašavanja, sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo.	4.
4. *	Imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačiniti strategiju upravljanja rizicima kao mapu ključnih poslovnih procesa i plan aktivnosti za provođenje preporuka, sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
5.	Uspostaviti organe Društva i izvršiti izbor kandidata za članove organa temeljem provedenog javnog natječaja sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Statuta.	4.
6.	Odjel interne revizije treba obavljati poslove interne revizije sukladno odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
7.	Izvršavati poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu koji je predviđen šumskogospodarskom osnovom, sukladno Ugovoru i Zakonu o šumama Kantona Sarajevo.	5.
8.	Trogodišnji plan donositi prije početka poslovne godine kako bi mogao predstavljati temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti, i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH. U slučaju potrebe, usuglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na tržištu, sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.	6.
9. *	Prodaju šumskih drvnih sortimenata vršiti s ciljem da se ostvare bolji poslovni rezultati, sukladno Odluci o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH i Pravilniku o prodaji šumskih drvnih sortimenata.	7.1.1.1
10.	Pribaviti odluku osnivača za ostvarenu naknadu temeljem eksproprijiranog zemljišta, kako bi se utvrdilo kome ovaj prihod pripada.	7.1.1.2
11.	Troškove sirovina i materijala iskazivati po principu nastanka poslovnog događaja u razdoblju u kojem su i nastali, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.1.2.1
12.	Povećati angažman vlastite radne snage i resursa u odnosu na angažman kooperanata za obavljanje poslova sječe i izvoza šuma, radi boljeg gospodarenja šumama i ispunjavanja planova rada i šumskogospodarskih osnova.	7.1.2.1

13.	Nastaviti aktivnosti prema osnivaču kako bi se donijele odluke sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo i Zaključku Vlade FBiH, radi točnog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima Društva, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.	7.2.1
14.	Na datum bilance vršiti testiranje umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.1
15. *	Poduzeti aktivnosti na usuglašavanju podataka o nekretninama između evidencija katastra i zemljišnih knjiga.	7.2.1
16. *	Vrednovanje zaliha drvnih sortimenata vršiti temeljem utvrđenih knjigovodstvenih evidencija, obuhvaćanja i praćenja troškova, radi pravilne alokacije troškova koji se mogu pripisati zalihama, i njihovo mjerenje vršiti sukladno MRS-u 2 – Zalihe.	7.2.2.1
17.	Poduzeti sve mehanizme na naplati potraživanja i preispitati opravdanost njihovog iskazivanja.	7.2.2.3
18. *	Nastaviti aktivnosti na usuglašavanju kapitala Društva radi njegovog realnog iskazivanja u poslovnim knjigama sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i obliku organiziranja Društva prema Zakonu o gospodarskim društvima.	7.2.3
19.	Odluku o rasporedu dobiti i pokriću gubitka treba donijeti Skupština Društva tek nakon usvajanja godišnjih financijskih izvješća, sukladno članku 18. Statuta.	7.2.3
20.	Poduzeti aktivnosti na realizaciji ugovorenih projekata za koje su primljena sredstva.	7.2.5.2
21. *	Popis potraživanja i obveza, sa stanjem na datum bilance, izvršiti sukladno Pravilniku o popisu imovine i obveza, utvrditi njihovo stvarno stanje, te vršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.6
22. *	Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.	7.5
23. *	Postupke javnih nabava provoditi do visine utvrđene Planom javnih nabava i uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.	8.
24.	Kod realizacije ugovora poduzeti sve aktivnosti da se roba isporuči u ugovorenim rokovima i na ugovoreni način.	8.

* nerealizirana preporuka iz prethodnog razdoblja (11)

III KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja;
 - Zakon o šumama Kantona Sarajevo;
 - Zakon o gospodarskim društvima;
 - Zakon o javnim poduzećima u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavama;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
 - Zakon o unutarnjem platnom prometu;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Statut;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Kantonalno javno poduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo) registrirano je 2004. godine Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu. Pravni je sljedbenik Kantonalnog šumskog privrednog društva za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo, koje je nastalo spajanjem tri poduzeća: DD Šumarstvo „Igman“ Hadžići, DD Šumarstvo „Bistrica“ Sarajevo i Šumarstvo „Treskavica“ d.j.l. Trnovo.

Skupština Kantona Sarajevo, kao osnivač Društva, donijela je 6. 12. 2021. godine Odluku o usklađivanju statusa Kantonalnog šumskoprivrednog društva za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“.¹ Odlukom se usklađuje oblik, firma, osnovni kapital, način upravljanja, djelatnost i statut Društva sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o gospodarskim društvima i drugim zakonskim propisima. Statut Društva do okončanja revizije nije usuglašen s Odlukom.

Osnivač Društva je Kanton Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kanton) i u njegovom vlasništvu su sva imovina i sredstva Društva. Društvo je registrirano kod Općinskog suda u Sarajevu Rješenjem 65-0-Reg-08-001978 od 2. 7. 2008. godine. Tijekom rada vršena su potrebna usklađivanja upisa u sudskom registru, posljednja izmjena bila je 3. 11. 2021. godine radi promjena u funkciji lica ovlaštenog za zastupanje (imenovanje direktora).

Osnovni kapital Društva upisan u sudski registar iznosi 10.000 KM.

Djelatnost Društva je upravljanje i zaštita šuma i šumskih zemljišta u državnom vlasništvu na području Kantona na način propisan Zakonom o šumama Kantona Sarajevo.² Poslovi iz nadležnosti obavljaju se na temelju Ugovora s Kantomom o prenošenju poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištima u administrativnim granicama Kantona Sarajevo.³ Ugovorom Ministarstvo prenosi na Društvo poslove gospodarenja šumama na pet godina, koji su utvrđeni člankom 47. Zakona, a odnose se na: realizaciju šumskogospodarske osnove i izradu i realizaciju projekata za izvođenje; projektiranje, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje šumske infrastrukture; promet šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda; izvršavanje programa i planova biološke reprodukcije šuma propisanih šumskogospodarskom osnovom; provođenje mjera integralne zaštite šuma sukladno zakonu; proizvodnju i promet šumskog sjemena, šumskog i hortikulturnog sadnog materijala; izvršavanje planova korištenja nedrvnih šumskih proizvoda; realizaciju planova razvoja šumarstva i mjera racionalizacije u šumarstvu; realizaciju aktivnosti predviđenih izvedbenim dijelom kantonalnog šumskorazvojnog plana; sve ekonomske odgovornosti, koristi i odluke i ostale poslove, zadatke i odgovornosti sukladno ugovoru o prijenosu poslova gospodarenja.

Temeljna organizacija Društva uređena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, tako da je u okviru Oblasti za šumarstvo Sektor za uzgoj, zaštitu i iskorištavanje šume sa odgovarajućim službama, te Šumske uprave Srednje, Hadžići i Trnovo. U Oblasti za opće poslove su službe za poslove: ekonomske i pravne; marketing i komercijalu; opće, pravne i kadrovske; imovinsko-pravne i za zaštitu ljudi i imovine.

Organizacija i obavljanje poslova iz nadležnosti Društva vrši se u osnovnim organizacijskim jedinicama.

U Društvu je na 31. 12. 2021. godine bilo zaposleno 419 osoba.

Sjedište Društva je u Sarajevu, Ulica Maršala Tita 7/II.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Društva za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, broj 49/21 Odluka, broj: 01-04-44625/21 od 6. 12. 2021. godine

² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, broj 05/13 i 10/21

³ Ugovor 0103-1544-2/18 za period 1. 6. 2018 – 1. 5. 2023.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, u razdoblju od listopada 2021. do travnja 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH proveo je financijsku reviziju Javnog poduzeća za 2017. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su dane preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Javno poduzeće je postupilo sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo je o poduzetim radnjama radi premašivanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću. Revizijom je konstatirano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, sukladno planiranim aktivnostima.

Uvidom u poduzete aktivnosti i analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Obveze za naknadu za korištenje šuma izmiruju se u propisanim rokovima, sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo.
- 2) Obveze su klasificirane i iskazane sukladno odredbama Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva.

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Zapošljavanje novih djelatnika dijelom je vršeno putem javnog oglašavanja s ciljem osiguranja transparentnosti zapošljavanja u Društvu, dok je dio zaposlenika primljen neposredno do okončanja prijema putem javnog oglasa.
- 2) Postupci javnih nabavki provedeni su uz pravilan odabir odgovarajućeg postupka nabavke sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, dok dio nabava sa procijenjenom vrijednošću iznad 50.000 KM nije odobrio Nadzorni odbor.

Nerealizirane preporuke

- 1) U sistematizaciji radnih mjesta broj izvršilaca po radnim mjestima iskazati utvrđivanjem stvarnog broja potrebnih izvršitelja.
- 2) Računovodstvenim politikama detaljno urediti sve procese poslovanja, a posebno u dijelu iskazivanja i vrednovanja zaliha.
- 3) Sistem internih kontrola uspostaviti sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- 4) Uspostaviti funkcionalan sustav praćenja procesa proizvodnje drvnih sortimenata, kao i efikasnu kontrolu i nadzor nad njihovim provođenjem.
- 5) Intenzivirati aktivnosti na usuglašavanju imovine, radi tačnog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvještajima Društva.
- 6) Intenzivirati aktivnosti na usuglašavanju kapitala Društva radi njegovog pravilnog iskazivanja u knjigovodstvenim evidencijama i sukladno obliku organiziranja Društva prema Zakonu o gospodarskim društvima, kao i s njim povezane vrijednosti šuma u okviru imovine.

- 7) Kod vrednovanja zaliha drvnih sortimenata vršiti pravilnu alokaciju troškova koji se mogu pripisati zalihama i njihovo mjerenje vršiti sukladno MRS-u 2 – Zalihe.
- 8) Popis imovine i obveza izvršiti sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i usuglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.
- 9) Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Nije bilo značajnog angažiranja lica za obavljanje povremenih i privremenih poslova.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu date su ukupno 24 preporuke, od čega je 13 novih i 11 preporuka koje su već date u Izvješću o financijskoj reviziji za 2017. godinu (devet nerealiziranih i dvije djelomično realizirane).

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatirali smo da postoje određene slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu uticati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem Pisma rukovodstvu koji je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2021. godinu.

Revizijom je utvrđeno da većina preporuka nije implementirana. Preporuke koju su djelomično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u okviru Izvješća.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno, da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁴ Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ i Standardi unutarnje kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola na temelju COSO modela.⁷

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utječe na funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštovanje zakonskih propisa.

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 6/17, 3/19

⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 75/16

⁷ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše unutarnju kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost financijskog izvješćivanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava unutarnjih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se temelje financijska izvješća i njihova usuglašenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni temelj za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacijske strukture i donošenje kvalitetnih unutarnjih akata. Osnivač Društva je 6. 12. 2021. godine donio Odluku o usklađivanju statusa Kantonalnog šumskoprivrednog društva za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“. Odlukom se usklađuje oblik, firma, osnovni kapital, način upravljanja, djelatnost i statut Društva sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o gospodarskim društvima i drugim zakonskim propisima. **Međutim, Statut Društva do okončanja revizije nije usuglašen s Odlukom.** Tako je Statutom utvrđeno da se Skupština sastoji od predsjednika i dva člana i da ona odlučuje dvotrećinskom većinom, dok je Odlukom definirano da Vlada Kantona Sarajevo vrši ovlaštenje skupštine putem punomoćnika. Zatim, Statutom je utvrđeno da Upravu čine tri člana, dok je odlukom čini direktor i jedan ili više zamjenika.

Društvo je usvojilo određeni broj internih akata i procedura, ali Pravilnik o financijskom poslovanju i Pravilnik o blagajničkom poslovanju nisu usklađeni s izmjenama i dopunama zakonskih i ostalih propisa koje je Društvo u obvezi primjenjivati. Isto tako, Pravilnik o računovodstvenim politikama nije usklađen sa zakonskim propisima, usvojenim međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Nisu uređeni procesi poslovanja i prilagođeni specifičnostima Društva, posebno u dijelu zaliha i utvrđivanja cijene, kao i potraživanja, rashoda i prihoda, niti je internim aktima utvrđena visina naknade za obavljanje privremenih i povremenih poslova. Napominjemo da su pojedini interni akti izrađeni u formi prijedloga, ali nisu usvojeni i ne primjenjuju se još uvijek.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji nije utvrđen točan broj izvršitelja po pojedinim radnim mjestima, samo je navedeno da će se broj utvrditi Planom poslovanja. U Društvu je na 31. 12. 2021. godine bilo zaposleno 419 radnika, od čega 333 na neodređeno i 86 na određeno vrijeme. Prema pregledu izvršitelja, sistematizacijom je za 116 radnih pozicija predviđeno 287 radnika, a za 11 radnih pozicija nije predviđen točan broj radnika, već je navedeno da se zapošljavaju sukladno planu. Na pozicijama na kojima nije utvrđen potrebn broj radnika zaposleno je njih 176. Na 14 radnih pozicija sa utvrđenim brojem radnika zaposleno je 47 više u odnosu na sistematizirano.

Postupak prijema u radni odnos u Društvu uređen je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo.⁸ Ovom Uredbom propisano je da se postupak prijema u radni odnos vrši putem obveznog javnog oglašavanja. Člankom 5. utvrđeni su izuzeci za prijem bez javnog oglašavanja, od kojih je jedan od izuzetaka prijem zbog neophodnog hitnog radnog angažiranja radnika zbog iznenadnog povećanja obima posla, sprječavanja nastanka veće štete, kvara na postrojenjima, a najduže do tri mjeseca, u kojem se mora okončati postupak prijema u radni odnos. Također, poslodavac je dužan prije objave javnog oglasa obratiti se Uredu za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo za imenovanje supervizora za nadzor nad provođenjem postupka prijema u radni odnos. S obzirom na to da je na snazi moratorij na zapošljavanje u Kantonu Sarajevo, Društvo prije objave javnog oglasa mora pribaviti i suglasnost Vlade Kantona Sarajevo, odnosno Ministarstva privrede Kantona Sarajevo.

Društvo je tijekom 2021. godine provelo šest procedura zapošljavanja radnika na određeno i neodređeno vrijeme, i to najviše za radnike na sječi i izradi drvnih sortimenata. Prije donošenja odluka o raspisivanju javnih oglasa Društvo je putem zahtjeva tražilo suglasnost Vlade Kantona Sarajevo za prijem određenog broja djelatnika. Društvo je, nakon što je pribavilo suglasnost, donijelo odluku o prijemu određenog broja radnika, prije okončanja konkursne procedure, a najduže tri mjeseca, sukladno članku 5. stav d) Uredbe, pozivajući se na neophodno hitno angažiranje radnika zbog nesmetanog i kontinuiranog obavljanja poslova.

⁸ „Sl. novine KS“, broj 19/21

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da se svakim procesom zapošljavanja vršio prijem na određeno do tri mjeseca do okončanja procedure po javnom oglasu. Tako je, na primjer, u veljači dana suglasnost za prijem 42 radnika, a odlukama direktora primljeno je njih 29 do okončanja javnog natječaja, a najduže do tri mjeseca. **Zapošljavanje prije okončanja konkursne procedure nije sukladno članku 5. Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo i ne može se smatrati neophodnim hitnim angažiranjem radnika, jer se radi o redovnim poslovima koji su Društvu dani u nadležnost, mogu se planirati i kontinuirano se obavljaju.**

Tijekom godine osam radnika je steklo pravo na ugovor na neodređeno vrijeme, jer se s njima zaključivalo više uzastopnih ugovora na određeno vrijeme, gdje prekid rada nije bio duži od 60 dana. To su prijavili Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove koja je Rješenjem naredila da Društvo osigura da se ugovori o radu smatraju ugovorima na neodređeno vrijeme. Direktor Društva je u studenom 2021. godine donio odluke kojima se utvrđuje da je osam zaposlenika zaključilo više uzastopnih ugovora u trajanju od tri godine, te da se posljednji zaključeni ugovori smatraju ugovorima na neodređeno vrijeme.

Nije imenovan koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu sukladno članku 7. stavak 1. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,⁹ zbog čega nije sačinjena strategija upravljanja rizicima, kao ni mapa ključnih poslovnih procesa i plan aktivnosti za provođenje preporuka. Direktor je 10. 3. 2022. godine sačinio Obavijest za FUK, gdje navodi da trenutno nisu u mogućnosti imenovati koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu jer su postojeći radnici koji bi bili kompetentni za taj posao preopterećeni, ali da će se u narednom razdoblju iznaći kadrovska rješenja. Zbog toga nije uspostavljen sveobuhvatan sustav unutarnjih kontrola u Društvu, kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjeravanje da će se sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno u ostvarivanju ciljeva.

Preporuke:

- **uskладiti unutarnje akte sa zakonskim i drugim propisima koje je Društvo u obvezi primjenjivati i donijeti nedostajuće unutarnje akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja;**
- **u sistematizaciji radnih mjesta utvrditi broj izvršitelja po radnim mjestima;**
- **zapošljavanje vršiti putem javnog oglašavanja, sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo;**
- **imenovati koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu, sačiniti strategiju upravljanja rizicima kao mapu ključnih poslovnih procesa i plan aktivnosti za provođenje preporuka, sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.**

Organi Društva

Organi Društva su: Skupština, Nadzorni odbor, Uprava i Odbor za reviziju. Tijekom godine bilo je više izmjena organa upravljanja.

Skupštinu Društva čini jedan opunomoćenik, Amel Kasapović, kojeg je 18. 3. 2021. godine imenovala Vlada Kantona Sarajevo na razdoblje od dvije godine. **Međutim, imenovanje jednog člana koji čini Skupštinu nije u skladu sa Statutom Društva,** kojim je utvrđeno da se Skupština sastoji od predsjednika i dva člana, kao i da Skupština odlučuje dvotrećinskom većinom, a Zakonom o gospodarskim društvima FBiH propisano je da se Statutom utvrđuje način imenovanja i razrješenja, ovlaštenja i odgovornosti organa društva. Prije toga, Vlada Kantona Sarajevo je 16. 4. 2020. godine imenovala tri punomoćnika, i to: Aziza Fazlića za predsjedavajućeg, Midhata Pijadžera i Majdu Haskić za članove sukladno Statutu, koji su razriješeni 18. 3. 2021. godine. Tijekom godine održano je sedam sjednica, **najvećim dijelom zbog imenovanja članova Nadzornog odbora i Uprave.**

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

Nadzorni odbor se sastoji od tri člana koja su se tijekom godine više puta mijenjala. Na početku godine pa do 18. 3. 2021. godine Nadzorni odbor su činili vršitelji dužnosti: Amin Tufo – predsjednik, Velid Halilović – član i Elma Karišik – članica. U razdoblju od 18. 3. do novog imenovanja 19. 4. 2021. godine Društvo je bilo bez Nadzornog odbora, kada su imenovani vršitelji dužnosti na tri mjeseca, i to: Sakib Čutura – predsjednik, Damir Filipović i Nihad Subašić – članovi. Tijekom tog mandata Nihad Subašić podnio je ostavku i na njegovo mjesto imenovan je Amar Dovadžija. Nakon isteka mandata Društvo je bilo bez Nadzornog odbora do 20. 8. 2021. godine, kada je imenovan novi saziv na razdoblje od tri mjeseca, koji su činili vršitelji dužnosti: Irsa Tanović – predsjednica, Emira Begović – članica i Nedim Dizdarević – član. Nakon isteka mandata (20. 11. 2021. godine) nije bilo imenovanja do kraja revidirane godine. Novi saziv imenovan je 14. 1. 2022. godine na četiri godine. Tijekom godine održano je deset sjednica Nadzornog odbora.

Upravu Društva čine tri člana i tijekom godine bilo je više izmjena. Početkom godine do 29. 3. 2021. godine Upravu su činili vršitelji dužnosti: direktor Adnan Proha, izvršni direktor za šumarstvo Alen Hasković i izvršni direktor za opće poslove Nermin Demirović. Nakon isteka mandata Društvo je bilo bez Uprave, pa je Skupština Društva 14. 4. 2021. godine dala punomoć i ovlastila Adnana Prohu da izvrši isplatu plaće radnicima i naknadu za prijevoz, kao i punomoć (16. 4. 2021. godine) po kojoj treba obavljati poslove vezane za proizvodnju, prodaju šumskih drvnih sortimenata i druge poslove vezane rokom i koji ne trpe odlaganje. Ponovno su 22. 4. 2021. godine imenovani vršitelji dužnosti Uprave na razdoblje od tri mjeseca, i to: direktor Samir Omerović, izvršni direktor za šumarstvo Rizo Tabaković i izvršni direktor za opće poslove Halil Sulejmanović. Nakon isteka mandata od tri mjeseca Uprava Društva u tom sastavu imenovana je 24. 7. 2021. godine na razdoblje od četiri godine. Međutim, izvršni direktor za opće poslove Halil Sulejmanović podnio je 3. 11. 2021. godine ostavku, na koju je Nadzorni odbor Odlukom prihvatio 9. 11. 2021. godine. Od tada Upravu Društva čine dva člana.

Odbor za reviziju činila su tri člana u sastavu: Gordana Hrenovica – predsjednica, Edina Jakubović – članica i Haris Hojkurić – član, koja su imenovana 16. 10. 2019. godine na razdoblje od četiri godine. Međutim, predsjednica je 15. 1. 2021. godine podnijela neopozivu ostavku i od tada Odbor za reviziju čine samo dva člana. Tijekom godine članovi Odbora su u lipnju 2021. godine održali sjednicu gdje preporučuju Nadzornom odboru da pokrene postupak izbora i imenovanja predsjednika Odbora za reviziju, kako bi mogao nesmetano obavljati poslove iz svoje nadležnosti. Također, usvojili su Izvještaj Odjela za internu reviziju o reviziji sumnjivih i spornih potraživanja od kupaca sa 31. 12. 2019. godine, završen u lipnju 2020., a tek 30. 12. 2021. Odbor za reviziju je primio na znanje izvješće Odjela za 2020. godinu. **Tijekom revidirane godine Odbor za reviziju nije obavljao poslove iz nadležnosti** propisane Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, a odnose se na: razmatranje godišnje strategije rizika i plana revizija; osiguranje da će odjel za unutarnju reviziju izvršiti svoj posao sukladno planu revizije; osiguranje unutarnje kontrole u javnom poduzeću – da će biti adekvatna i da će funkcionirati kako je predviđeno; podnošenje mjesečnih izvješća nadzornom odboru; osiguranje da će odjel za internu reviziju obavljati svoje obaveze sukladno međunarodnim revizijskim standardima. Također, obveza Odbora je da imenuje direktora odjela za unutarnju reviziju na temelju javnog natječaja, a on je raspisan tek u studenom tekuće godine, iako je 27. 4. 2021. godine istekao mandat Direktorima Odjela za internu reviziju.

Statutom je utvrđena odgovornost Odbora za reviziju za mjesečni pregled izvješća o nabavi, kao i da pismeno izvješćuje Skupštinu ili drugo nadležno tijelo o bilo kakvom kršenju propisa o nabavama.

Stalne izmjene članova u organima Društva u tijeku revidirane godine, uslijed isteka mandata i ostavki, ukazuju na to da Društvo nije imalo organe upravljanja koji su se mogli u kontinuitetu posvetiti poslovima iz svoje nadležnosti, sukladno Statutu i Zakonu o javnim preduzećima u FBiH. Skupštinu čini jedan opunomoćenik, što nije sukladno Statutu, više puta tijekom godine nije bilo Nadzornog odbora, u Upravi je bilo više izmjena tijekom godine, te je u jednom periodu Društvo bilo bez Uprave. Izvršni direktor i predsjednica Odbora za reviziju podnijeli su neopozive ostavke, te Odbor za reviziju nije izvršavao poslove iz svoje nadležnosti. Sve to ukazuje na velike rizike u poslovanju, posebno uvažavajući djelatnost kojom se Društvo bavi i vrijednost šume kojom gospodari, kao dobro od općeg interesa.

Preporuka:

- **uspostaviti organe Društva i izvršiti izbor kandidata za članove organa temeljem provedenog javnog natječaja sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Statuta.**

Unutarnja revizija

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđen je Odjel za internu reviziju sa dva radna mjesta: direktor Odjela i jedan interni revizor. Direktorici Odjela Jasmini Polić istekao je mandat u travnju 2021. godine, a ostao je zaposlen jedan interni revizor, koji nije obavljao poslove interne revizije u tekućoj godini.

Sukladno Zakonu o javnim preduzećima, Odbor za reviziju dužan je imenovati direktora odjela za internu reviziju na temelju javnog natječaja za izbor tehnički najbolje kvalificiranog kandidata, ukoliko Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine nije upoznao javno poduzeće sa svojom namjerom da izvrši imenovanje u roku od 30 dana od dana kada je generalni revizor obaviješten, sukladno članku 27. stavak 5. Zakona. Odbor za reviziju nije obavijestio Ured za reviziju, već je u siječnju 2022. godine imenovao Senada Hajrudinovića za direktora Odjela za internu reviziju.

Tijekom revidirane godine Odjel nije bio uspostavljen sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH, niti je obavljao poslove propisane Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁰ koji se odnose na: izradu strateških i godišnjih planova interne revizije baziranih na procjeni rizika, te obavljanje pojedinačnih internih revizija sukladno usvojenim planovima.

Preporuka:

- **Odjel interne revizije treba obavljati poslove interne revizije sukladno odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA

Na temelju Zakona o šumama Kantona Sarajevo Ministarstvo privrede je 13. 6. 2018. godine sa Društvom zaključilo Ugovor o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem u administrativnim granicama Kantona Sarajevo.

Sukladno Ugovoru i članku 15. Zakona Društvo je u obvezi izvršavati poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu koji je predviđen šumskogospodarskom osnovom.

Na razini Društva nije osigurano praćenje ulaganje u biološke investicije, nego se ono vrši po oblastima za koje su zadužene organizacijske jedinice (Služba uzgoja i zaštite, Služba za građenje i Služba za planiranje i projektiranje). Za potrebe rasporeda troškova i obračuna proizvodnje u Službi računovodstva objedinjuju se podaci o biološkim investicijama.

Tako su, prema izvješću Službe za uzgoj i zaštitu, dani podaci o planiranim i realiziranim šumskouzgojnim radovima. Planirani su šumskouzgojni i drugi radovi u tekućoj godini na 1012 ha površine, te zasaditi 503.540 komada sadnica. **Međutim, izvršeno je ulaganje u biološke investicije u iznosu od 96.444 KM, dok su planirana sredstva samo za poslove ove službe iznosila 1.249.709 KM.** Tako su, na primjer, uočena značajna odstupanja:

- planirano je pošumljavanje na 212 ha u vrijednosti od 717.924 KM, a izvršeno samo na 7,95 ha (23.879 KM),
- popunjavanje kultura planirano je na 46 ha u vrijednosti od 103.009 KM, a izvršeno na 11,58 ha (21.609 KM),
- njega kultura planirana je na 221 ha u vrijednosti od 353.560 KM a izvršena na samo 7,13 ha (7.948 KM),
- njega šuma planirana je na 655 ha u vrijednosti od 688.049 KM, a izvršena na samo 26 ha (27.321 KM).

¹⁰ "Sl. novine FBiH", br. 47/08 i 101/16

Društvo nije izvršilo planirane šumskouzgojne i druge radove u tekućoj godini sukladno Ugovoru i Zakonu, niti su ti radovi izvršeni po svakoj šumskogospodarskoj osnovi.

Ispratili smo rad Službe za uzgoj i zaštitu, gdje se vode evidencije po svakoj šumskogospodarskoj osnovi (u daljnjem tekstu ŠGO) o planiranim i izvršenim radovima, kako slijedi:

Za Šumskogospodarsko područje „Gornjebosansko“ ŠGO vrijedi od 2013. do 2022. godine. Najznačajnija odstupanja utvrđena su kod ukupnog pošumljavanja, gdje je predviđeno da će se izvršiti na 354 ha u deset godina, ali u razdoblju od 2013. do kraja tekuće godine (devet godina) izvršeno je pošumljavanje samo 148 ha, odnosno 41,8%. Zatim, ukupno popunjavanje planirano je na 61 ha, a izvršeno na 9 ha.

Za Šumskogospodarsko područje „Bistričko“ ŠGO vrijedi od 2015. do 2024. godine. Najznačajnija odstupanja utvrđena su kod pošumljavanja visokih šuma sa prirodnom obnovom, gdje je predviđeno da će se izvršiti na 56 ha u deset godina, ali u razdoblju od 2015. do kraja tekuće godine (sedam godina) izvršeno je pošumljavanje samo 5,10 ha, što je manje od jedne desetine ili potrebne jednogodišnje realizacije. Njega zasada kultura provedena je u malom obimu, odnosno planirano je na desetogodišnjem nivou 62,70 ha, a u sedam godina izvršeno je 7,02 ha.

Za Šumskogospodarsko područje „Trnovsko“ ŠGO vrijedi od 2015. do 2024. godine. Najznačajnija odstupanja utvrđena su kod ukupnog pošumljavanja, gdje je predviđeno da će se izvršiti na 190 ha u deset godina, ali do kraja tekuće godine (sedam godina) izvršeno je pošumljavanje samo 39 ha, odnosno 20,5%.

Najznačajnija odstupanja kod Šumskogospodarskog područja „Igmansko“, gdje ŠGO vrijedi od 2014. do 2023. godine, utvrđena su kod ukupnog pošumljavanja, gdje je predviđeno da će se izvršiti na 546 ha u deset godina, ali do kraja tekuće godine (osam godina) izvršeno je pošumljavanje samo 92 ha, odnosno 16,8%.

Društvo nije postupilo sukladno Ugovoru i članku 15. Zakona te izvršilo poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu koji je predviđen šumskogospodarskom osnovom, jer je izvršeno značajno manje. Tako je u tekućoj godini Služba za uzgoj i zaštitu planirala 1.249.709 KM za šumskouzgojne i druge radove na 1012 ha površine i zasaditi 503.540 komada sadnica, a izvršila samo 96.444 KM. Također, nije postupilo ni sukladno članku 19. Zakona, kojim je propisano da sve površine nastale čistom sječom moraju biti pošumljene u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja. Ne možemo kvantificirati vrijednost neizvršenih ukupnih ulaganja u biološku reprodukciju, jer na razini Društva nije osigurano praćenje tih ulaganja.

Preporuka:

- *izvršavati poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu koji je predviđen šumskogospodarskom osnovom, sukladno Ugovoru i Zakonu o šumama Kantona Sarajevo.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE

Trogodišnji plan poslovanja za razdoblje 2020. – 2022. godine Uprava je donijela je 9. 10. 2020. godine, Nadzorni odbor je na njega dao suglasnost 12. 10. 2020. godine, a Skupština 24. 11. 2020. godine, koji nije mogao biti temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti u 2021. godini jer su dane samo projekcije za 2021. godinu.

Prijedlog trogodišnjeg plana poslovanja za razdoblje 2021. – 2023. godine i plana poslovanja za 2021. godinu Uprava Društva je usvojila u prosincu 2020. godine, a Nadzorni odbor dao je suglasnost u siječnju 2021. godine, ali Skupština ga nije usvojila. Tim planom su predviđeni ukupni prihodi u iznosu od 18.651.678 KM i sječa neto drvne mase od 147.119 m³, što je Društvo koristilo kod praćenja izvršenja plana.

Društvo je tijekom 2021. godine izvršilo izmjene godišnjih planova po šumskogospodarskim osnovama na koje je dobilo suglasnost Ministarstva, te je na temelju njih ponovo pokrenulo proceduru za usvajanje novog trogodišnjeg plana za razdoblje 2021. – 2023. godine i godišnjeg plana za 2021. godinu, kojim su planirani ukupni prihodi u iznosu od 21.703.090 KM i sječa neto drvene mase od 173.191 m³. Uprava je donijela planove 23. 9. 2021. godine, Nadzorni dao suglasnost 27. 9. 2021. godine, a Skupština ga je usvojila tek 15. 11. 2021. godine. Usvojeni Plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH sukladno članku 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH.

Društvo svoju djelatnost obavlja u četiri šumskogospodarske osnove: ŠGP „Gornjebosansko“, ŠGP „Igmansko“, ŠGP „Trnovsko“ i ŠGP „Bistričko“. Tako su Planom poslovanja za 2021. godinu iz kolovoza planirane sječe ukupne krupne drvene mase od 206.411 m³, odnosno 173.191 m³ neto drvene mase (ŠGP „Gornjebosansko“ (53.929 m³), ŠGP „Igmansko“ (87.000 m³), ŠGP „Trnovsko“ (54.929 m³) i ŠGP „Bistričko“ (10.553 m³)). Plan poslovanja za 2021. godinu sačinjen je na temelju trogodišnjeg plana za razdoblje 2021. – 2023. godine i sadrži sljedeće podatke: pregled realizacije po šumskogospodarskim osnovama i mogućnost godišnjih sječa, kao i za 2021. godinu, plan sječa po ŠGP (četiri), po odjelima, po šumskim upravama, plan proizvodnje drvnih sortimenata, planirana radna snaga, realizacija plana, prihodi i rashodi, biološke investicije, izgradnja, održavanje i nabavu stalnih sredstava u 2021. godini.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da je Društvo do usvajanja Plana poslovanja pratilo realizaciju sječe i izrade drvnih sortimenata u odnosu na neusvojeni Plan poslovanja. Tako je, na primjer, za srpanj u organizacijskoj jedinici Igman planirano neusvojenim planom 2.512 m³, a realizirano 2.224 m³, dok je usvojenim Planom predviđeno 3.388 m³, odnosno znatno više od stvarne realizacije i podataka kojima su raspolagali u trenutku sačinjavanja novog plana. Isto tako, na nivou Društva za taj mjesec planirano je neusvojenim planom 12.117 m³, a realizirano 11.953 m³, dok je usvojenim planom predviđeno znatno više: 14.264 m³. Za prosinac, na nivou Društva planirano je neusvojenim planom 13.262 m³, usvojenim 15.621 m³, a realizirano je samo 9.799 m³.

Usvojenim Planom poslovanja planirana je realizacija drvnih sortimenata od 173.191 m³, a ostvarena realizacija za 2021. godinu iznosi 150.709 m³, što je manje za 22.482 m³, odnosno ostvareno je 87% planirane realizacije.

Tijekom godine Društvo je pratilo realizaciju poslovanja naspram neusvojenog trogodišnjeg plana za 2021. – 2023. godinu. Usvojeni trogodišnji plan iz studenog 2021. godine nije uzeo u obzir ostvarenu realizaciju do njegove izrade, što je rezultiralo značajnim odstupanjima i taj plan nije mogao predstavljati temelj za praćenje i izvršenje poslovnih aktivnosti.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz financijskog plana daju se u tabeli:

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2020. god.	Plan za 2021. god.	Ostvareno u 2021. god.	Indeks (5/3)x100	Indeks (5/4)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	12.856.645	21.703.090	17.135.034	133	79
II	Rashodi	15.202.133	21.574.597	16.861.966	111	78
III	Dobit prije poreza (gubitak)	(2.345.488)	128.493	273.068	0	213

Trogodišnji plan poslovanja za razdoblje 2021. – 2023. te Plan za 2021. godinu doneseni su tek u studenom i ne mogu predstavljati temelj za praćenje i izvršenje poslovnih aktivnosti tekuće godine na način propisan člankom 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Isto tako, za praćenje realizacije sječe šumskih sortimenata ne mogu se koristiti podaci iz Plana poslovanja koji nije odobrila Skupština Društva. Također, u usvojenom Planu poslovanja nisu uzeti u obzir realni pokazatelji s obzirom na to da je Društvo u trenutku izrade imalo podatke o ostvarenoj realizaciji do njegovog sačinjavanja. Zbog toga je novim Planom planirana realizacija na nivou Društva za srpanj 14.263 m³, iako je ostvarena realizacija za taj mjesec iznosila 11.953 m³.

Usvojeni Plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.

Preporuka:

- *trogodišnji plan donositi prije početka poslovne godine kako bi mogao predstavljati temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti, i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH. U slučaju potrebe, usuglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na tržištu, sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.*

7. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnja financijska izvješća za 2021. godinu Društvo je izradilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Organi Društva ih nisu razmatrali do okončanja revizije.

7.1 BILANCA USPJEHA

7.1.1 Prihodi

U Godišnjim financijskim izvješćima za 2021. godinu iskazani su prihodi sa sljedećom strukturom:

	od 1. 1. do 31. 12. 2021.	od 1. 1. do 31. 12. 2020.
PRIHODI	17.135.035	12.856.645
Poslovni prihodi	16.536.554	12.805.281
Prihodi od prodaje učinaka	15.982.680	10.980.668
Ostali poslovni prihodi	553.874	1.824.613
Ostali prihodi i dobici	598.481	51.364

Pravilnikom o računovodstvenim politikama iz 2011. i izmjenama iz 2012. godine prihodi se priznaju po MRS-u koji je stavljen van snage donošenjem MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. Prihodi se prvenstveno ostvaruju prodajom gotovih proizvoda (drvnih sortimenata) i pružanjem ostalih usluga iz domene registrirane djelatnosti. Prihodi se priznaju u financijskim izvješćima u trenutku ispostavljanja faktura za prodane proizvode i izvršene usluge koje nije osporio kupac.

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 16.536.554 KM i odnose se na: prihode od prodaje učinaka (15.982.680 KM) i ostale poslovne prihode (553.874 KM).

Prihodi od prodaje učinaka odnose se na prihode od: prodaje proizvoda (14.920.984 KM), maloprodaje (1.013.872 KM), prodaje sadnica (9.899 KM), prodaje usluga (17.729 KM), naplate režija (17.799 KM) i druge prihode (2.395 KM).

Prodaja šumskih drvnih sortimenata uređena je Odlukom Vlade FBiH o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritorije FBiH.¹¹ Odlukom je propisana obveza transparentnog i tržišnog načina prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma, ciljevi, način i opći uslovi prodaje, te računanje minimalne cijene i nadzor nad njenom primjenom. Društvo je 14. 10. 2016. godine donijelo Pravilnik o prodaji šumskih drvnih sortimenata. Za javnu prodaju šumskih drvnih sortimenata putem ugovora za sukcesivnu isporuku u 2021. godine Uprava Društva je 18. 11. 2020. godine donijela Odluku o utvrđivanju početnih cijena. Isti dan donesena je Odluka o prodaji šumskih drvnih sortimenata putem ugovora za sukcesivnu isporuku u 2021. godine, kojom su utvrđene količine drvnih sortimenata (111.940 m³) i početna cijena u KM.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, broj 52/09, 25/10

Obavještenje o prodaji objavljeno je 26. 11. 2020. godine u jednom dnevnom listu, koje sadrži podatke o pravu učešća, obveznom sadržaju ponude, podatke za početnu cijenu, kupoprodajnu cijenu i uvjete plaćanja, kao i kriterije za odabir kupaca i raspodjelu raspoloživih količina. Kriteriji koji su se primijenili za odabir kupaca i raspodjelu raspoloživih količina su: ukupan broj zaposlenih, uvjeti plaćanja, ukupna količina preuzeta u tekućoj godini, ukupna vrijednost avansnih uplata u tekućoj godini i utvrđivanje kapaciteta kupca za preuzete šumske drvene sortimente. Javno otvaranje ponuda izvršeno je 8. 12. 2020. godine, a komisija je utvrdila listu kupaca sa količinama šumskih drvnih sortimenata. Direktor Društva donio je 14. 12. 2020. godine Odluku o dodjeli ugovora, a ugovori o prodaji putem sukcesivnih isporuka sa najpovoljnijim ponuđačima zaključeni su krajem 2020. godine. Također, Uprava Društva donijela je 18. 11. 2020. godine Odluku o prodaji šumskih drvnih sortimenata – rudno drvo (3.500 m³) i celulozno drvo (9.000 m³) putem neposrednog ugovaranja sa „Natron – Hayat“ d.o.o. Maglaj.

Pored toga, prodaja šumskih drvnih sortimenata vršena je putem licitacije, u pet provedenih javnih oglasa koji sadrže podatke o količinama i vrsti drveta po klasama – iz kojih šumske uprava i odjela se vrši prodaja. Kriterij za odabir najpovoljnijeg ponuđača je najveća ponuđena cijena, što ima za cilj da se ostvari bolji poslovni rezultati prodajom tih sortimenata po većoj cijeni. Prema dostavljenoj dokumentaciji, putem licitacija ugovorena je prodaja za 13.027 m³.

Temeljem dostavljene dokumentacije ustanovili smo da su obavljene: sukcesivna prodaja (111.940 m³), pet licitacija (13.027 m³) i prodaja putem neposrednog ugovaranja (12.500 m³), što predstavlja 137.466 m³. **Utvdili smo da se prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršila samo sukcesivno, licitacijom i neposrednom pogodbom, jer je tim postupcima ugovorena prodaja 137.466 m³, a realizirana je u znatno većem obimu (150.709 m³), na osnovu čega su ostvareni prihodi u iznosu od 15.934.857 KM. Prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena samo javnim oglašavanjem, niti je uzeto u obzir da je Javnim oglasom za sukcesivnu isporuku (26. 11. 2020. godine) utvrđeno kako se kupcima s kojima se zaključi ugovor, a zainteresirani su za kupovinu I i/ili II klase ili specijalnih dimenzija, u količini do 100 m³ cijena uvećava za 20%, a za količine iznad 100 m³ uvećava se cijena za 30%. Pored toga, Odlukom o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH i Pravilnikom o prodaji šumskih drvnih sortimenata utvrđeno je da se u tijeku godine naknadnom prodajom, odnosno licitacijom/javnim nadmetanjem mora ponuditi minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata tehničke oblovine, sukladno mjesečnoj dinamici proizvodnje. Prema danim podacima, putem licitacije ugovorena je prodaja 13.027 m³, što je 8,64% od ostvarene realizacije (150.709 m³) i značajno je manje u odnosu na propisano Odlukom. Nije postignut temeljni cilj: da se ostvari bolji poslovni rezultat prodajom tih sortimenata po većoj cijeni.**

Prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena transparentno i na tržišni način, sukladno Odluci Vlade FBiH o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH, jer se:

- prodaja nije vršila samo putem provedenih postupaka prodaje (sukcesivno, licitacijom i neposrednom pogodbom),
- nije uzelo u obzir da je Javnim oglasom za sukcesivnu isporuku utvrđeno kako se kupcima s kojima je zaključen ugovor, a zainteresirani su za dodatnu kupovinu, cijena uvećava za 20% ili 30%,
- naknadnom prodajom, odnosno licitacijom/javnim nadmetanjem nije ponudilo minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata tehničke oblovine, sukladno mjesečnoj dinamici proizvodnje.

Utvdili smo da je kod pojedinih kupaca realizirano više u odnosu na ugovorene količine. Sukladno Pravilniku o prodaji šumskih drvnih sortimenata, kupci koji ne preuzmu robu prema utvrđenoj dinamici nisu dužni osigurati te količine u narednom razdoblju, i te će se količine ponuditi neposrednim ugovaranjem drugim kupcima pod istim uvjetima. Tako su se tijekom godine zaključivali aneksi postojećih ugovora i mijenjale količine. Tako je, na primjer, s pravim licem „Obrt-commerc“ d.o.o. 18. 12. 2020. godine zaključen Ugovor o sukcesivnoj isporuci u 2021. godini, kojim je ugovorena prodaja 1.911,85 m³ tehničkog drveta (jela, smrča, crni i bijeli bor) sa međustovišta po cijenama iz Cjenovnika.

Na taj Ugovor sačinjen je 22. 7. 2021. godine Aneks, kojim se dodjeljuje 200 m³ dodatnih količina, što ukupno iznosi 2.111,85 m³. Međutim, tijekom godine ovom kupcu je isporučeno 2.288 m³ drvnih sortimenata više od ugovorenih.

Isto tako, sa pravnom licem „Safera“ d.o.o. Sarajevo zaključena su 18. 12. 2020. godine dva ugovora o sukcesivnoj isporuci u 2021. godini. Jednim ugovorom je ugovorena prodaja 2.264,26 m³ ogrijevnog drveta lišćari sa međustovarišta po cijenama iz Cjenovnika, a drugim ugovorom je utvrđena prodaja 446,57 m³ celuloznog drveta četinaru sa međustovarišta. Na drugi Ugovor sačinjena su tri aneksa, kojima je ukupno dodijeljeno 350 m³ dodatnih količina, što ukupno iznosi 796,57 m³. Sa ovim kupcem zaključen je 16. 7. 2021. godine Ugovor o kupoprodaji 300 m³ rudnog drveta četinaru neposrednim ugovaranjem, tako da je ukupna ugovorena količina iznosila 3.360,83 m³ po svim ugovorima i aneksima. Međutim, tijekom godine ovom kupcu je isporučeno 4.943,77 m³ drvnih sortimenata, što je znatno više od ugovorenih.

Prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena transparentno i na tržišni način sukladno Odluci Vlade FBiH o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritorije FBiH. Kupcima su isporučivane veće količine (150.709 m³) od ugovorenih (137.466 m³), što znači da sva prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena javnim oglašavanjem, a za dodatne isporuke nisu primjenjivali uvećane cijene shodno Javnom oglasu. Društvo nije ponudilo minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata naknadnom prodajom, odnosno licitacijom/javnim nadmetanjem, kako je propisano Odlukom i Pravilnikom o prodaji šumskih drvnih sortimenata. Prema danim podacima, putem licitacije ugovorena je prodaja 13.027 m³, što je 8,64% od ostvarene realizacije (150.709 m³) i značajno je manje u odnosu na propisano Odlukom. Zbog toga nije postignut temeljni cilj: da se ostvare bolji poslovni rezultati prodajom tih sortimenata po većoj cijeni.

Preporuke:

- **prodaju šumskih drvnih sortimenata vršiti s ciljem da se ostvare bolji poslovni rezultati, sukladno Odluci o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH i Pravilniku o prodaji šumskih drvnih sortimenata.**

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 553.874 KM, a čine ih prihodi od: donacija – odloženih prihoda (215.279 KM), zakupa (116.726 KM), zavoda za zapošljavanje – programi zapošljavanja (127.530 KM), zavoda za zdravstveno osiguranja (54.438 KM) i projekata (39.900 KM).

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 598.481 KM i odnose se na prihode od: otpisa obveza, ukinutih rezerviranja i ostalih prihoda (540.777 KM), viškova (31.664 KM), naplaćenih otpisanih potraživanja (6.657 KM) i prodaje otpadaka (3.723 KM).

Od iskazanih prihoda od otpisa obveza, ukinutih rezerviranja i ostalih prihoda (540.777 KM) najveći dio se odnosi na ostale nespomenute prihode (467.037 KM), gdje je iskazan prihod za eksproprijaciju nekretnina na području općine Trnovo u iznosu od 409.756 KM. Temeljem Rješenja Općinskog suda u Sarajevu Društvo je Općina Trnovo u lipnju 2021. godine uplatila utvrđenu naknadu za eksproprijaciju, a krajem godine priznati su prihodi po tom osnovu (409.756 KM). Društvo nije moglo priznati ovaj prihod jer nije vlasnik, a nije ni tražilo odluku osnivača o tome jer je člancima od 40. do 42. Zakona o šumama Kantona Sarajevo utvrđeno da su šume i šumsko zemljište u državnom vlasništvu, da njima upravlja Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo.

Na prijedlog Pravobranilaštva Općine Trnovo načelnik Općine je 4. 3. 2020. donio Rješenje kojim se potpuno eksproprijiraju nekretnine k.č. broj: 3089/10 i k.č. broj: 3082/37 zvane „Štinji do“ ukupne površine 28.027 m², nad kojim je Društvo imalo pravo raspolaganja. U obrazloženju Rješenja navodi se da su na usmene rasprave pozivali Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo i Društvo. Ministarstvo privrede se odazvalo na drugi poziv za usmenu raspravu, koja je održana 19. 7. 2019., gdje izjavljuje da prema upisu u zemljišnim knjigama nije aktivno legitimirana stranka u postupku budući da je Društvo upisano sa pravom raspolaganja na predmetnom zemljištu, te da u postupku eksproprijacije predmetnog zemljišta treba uključiti Društvo.

Isto tako, Društvo se nije odazvalo ni nakon petog poziva na usmenu raspravu, pozivajući se na Odluku Skupštine Društva. Nadzorni odbor i Skupština Društva donijeli su u srpnju 2019. godine odluku kojom se u oglašavaju nenadležnom i prosljeđuju Prijedlog za potpunu eksproprijaciju, sa kompletnim spisom predmeta, Skupštini Kantona Sarajevo na razmatranje i odlučivanje. U Odluci se navodi da se radi o eksproprijaciji nekretnina čija površina značajno umanjuje imovinu Kantona Sarajevo.

Temeljem navedenog, Društvo nije učestvovalo u postupcima eksproprijacije na način propisan člankom 4. Ugovora o prenošenju poslova gospodarenja nad državnim šumama i šumskim zemljištima u administrativnim granicama Kantona Sarajevo, broj: 0103-1544-2/18, od 13. 6. 2018. godine. Zbog toga nisu postupili sukladno članku 4. Zakona o šumama Kantona Sarajevo, kojim je utvrđeno da šume i šumsko zemljište, kao dobro od općeg interesa, uživaju posebnu brigu i zaštitu Kantona Sarajevo.

Naime, Općinski sud u Sarajevu je 24. 5. 2021. godine u izvanparničnom postupku donio Rješenje kojim se određuje naknada u ukupnom iznosu od 428.533 KM (za zemljište 409.755 KM i za podizanje i održavanje novih šuma 18.778 KM) za ekspropirane nekretnine pravosnažnim rješenjem (4. 3. 2020. godine) Službe za geodetske, imovinskopravne i katastar nekretnina Općine Trnovo. Rješenjem Općinske Službe usvojen je prijedlog Pravobranilaštva Općine Trnovo da se u svrhu realizacije Urbanističkog projekta „Bjelašnica – Štinji do“ ekspropiraju nekretnine ukupne površine 28.027 m³ sa upisanim pravom raspolaganja u korist Društva. Kako nisu postigli sporazum o naknadi za ekspropirane nekretnine nakon provedena tri vještačenja, općinski organ uprave je Općinskom sudu u Sarajevu dostavio kompletan spis. Pored predstavnika Pravobraniteljstva Općine Trnovo i Društva, u postupku je učestvovao i predstavnik Kantona Sarajevo, Ministarstva privrede – Uprave za šumarstvo, koji je istakao da oni nisu stranka u postupku, nego samo učesnik u postupku sukladno članku 4. Ugovora o prijenosu posla gospodarenja šumama u administrativnim granicama Kantona Sarajevo. U obrazloženju Suda navodi se da su Rješenjem općinske službe u potpunosti ekspropirane nekretnine ukupne površine 28.027 m³ s pravom raspolaganja Društva, te ističe nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke, koji je dao mišljenje da ukupan iznos naknade ekspropirane nekretnine iznosi 534.443 KM (zemljište 409.575 KM, drvena masa 105.910 KM i održavanje novih šuma 18.778 KM). Strane u postupku usuglasile su se da nemaju primjedbi na naknadu za zemljište i održavanje novih šuma, a da se vrijednost drvene mase raspravi u upravnom postupku kod nadležnog Ministarstva privrede Kantona Sarajevo sukladno članku 52. Zakona o šumama Kantona Sarajevo.

Društvo nije moglo priznati prihod u iznosu od 409.756 KM za primljenu naknadu za ekspropirano zemljište na području općine Trnovo, utvrđenu Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, jer nije vlasnik šuma i šumskog zemljišta. Društvo nije ni tražilo odluku osnivača o tome jer je člancima od 40. do 42. Zakona o šumama Kantona Sarajevo utvrđeno da su šume i šumsko zemljište u državnom vlasništvu, da njima upravlja Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo.

Isto tako, Vlada FBiH donijela je 22. 4. 2016. godine Zaključak V. broj 971/16 u kojem se navodi da su šuma i šumsko zemljište u državnom vlasništvu, a društvima su samo dane na gazdovanje. Ne možemo potvrditi da je Društvo moglo priznati prihod za primljenu naknadu za ekspropirano zemljište (409.756 KM) jer nije vlasnik šuma i šumskog zemljišta, a nije dobilo suglasnost osnivača za korištenje sredstava.

Društvo nije učestvovalo u postupcima eksproprijacije na način propisan člankom 4. Ugovora o prenošenju poslova gospodarenja nad državnim šumama i šumskim zemljištima u administrativnim granicama Kantona Sarajevo. Nadzorni odbor i Skupština Društva su se u srpnju 2019. godine oglasili nenadležnim u postupku potpune eksproprijacije nekretnina na području općine Trnovo. Nije postupilo ni sukladno članku 4. Zakona o šumama Kantona Sarajevo, kojim je utvrđeno da šume i šumsko zemljište, kao dobro od općeg interesa, uživaju posebnu brigu i zaštitu Kantona Sarajevo.

Preporuka:

- *pribaviti odluku osnivača za ostvarenu naknadu temeljem ekspropiriranog zemljišta, kako bi se utvrdilo kome ovaj prihod pripada.*

7.1.2 Rashodi

U financijskim izvješćima iskazani su ukupni rashodi prema sljedećoj strukturi: u KM

	1. 1. – 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
RASHODI	16.861.967	15.202.133
Poslovni rashodi	16.729.597	15.043.478
Materijalni troškovi	1.377.188	1.328.126
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	10.393.090	9.796.197
Troškovi proizvodnih usluga	2.291.403	1.494.895
Amortizacija	1.483.146	1.611.649
Troškovi rezerviranja	740.541	554.741
Nematerijalni troškovi	380.153	394.347
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	136.477
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	64.076	0
Financijski rashodi	0	12.663
Ostali rashodi i gubici	132.370	55.390
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	0	90.602

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 16.729.597 KM, a odnose se na materijalne troškove (1.377.188 KM), troškove plaća, naknada plaća i ostalih primanja zaposlenih (10.393.090 KM), troškove proizvodnih usluga (2.291.403 KM), amortizacije (1.483.146 KM), rezerviranja (740.541 KM), nematerijalne troškove (380.153 KM) i smanjenje vrijednosti zaliha učinaka (64.076 KM).

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 1.377.188 KM, a odnose se na utrošene sirovine i materijal (402.021 KM), energiju i gorivo (574.862 KM), rezervne dijelove (265.781 KM) i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma (134.524 KM).

Troškovi sirovina i materijala (402.021 KM) najvećim dijelom se odnose na: troškove osnovnog materijala (154.742 KM), stočne hrane (90.295 KM), pomoćnog materijala (65.770 KM), ukalkulirani kalo, rastur u lom po izvršenom popisu (51.692 KM) i troškove sadnica (19.093 KM). Društvo priznaje troškove materijala na temelju trebovanja i izlaza materijala iz skladišta po organizacijskim jedinicama. Uvidom u dokumentaciju vezanu za troškove osnovnog materijala, iskazani su troškovi u iznosu od 154.742 KM, od čega se na razdoblje od 1. do 10. 2021. godine odnosi 11.838 KM, a za razdoblje od 11. i 12. 2021. godine odnosi 142.903 KM. Nismo se uvjerali da su troškovi sirovina i materijala nastali u razdoblju u kojem su evidentirani, niti da se dokumentacija sačinjava u momentu nastajanja poslovnih promjena. Tako su npr. feromoni za primamljivanje potkornjaka u vrijednosti od 23.130 KM nabavljeni i utrošeni u 12 mjesecu, a prema informacijama koje smo dobili feromoni se ne koriste u zimskom periodu. Također, utvrdili smo da su troškovi sadnica iskazani u 12 mjesecu, iako je prema izvješću o radu službe za uzgoj i zaštitu šuma za 2021. godinu dio sadnica utrošen u 11 mjesecu u akciji pošumljavanja.

Ne možemo potvrditi iskazane troškove za sirovine i materijal jer troškovi nisu iskazani po principu nastanka poslovnih događaja sukladno članku 20. stav 2. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Na primjer: troškovi feromona nisu ni mogli nastati krajem godine s obzirom na to da se ne mogu koristiti tijekom zimskog perioda, a troškovi sadnica iskazani su retroaktivno.

Preporuka:

- **troškove sirovina i materijala iskazivati po principu nastanka poslovnog događaja u razdoblju u kojem su i nastali, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Troškovi energije i goriva (574.862 KM) odnose se u najvećoj mjeri na troškove goriva i maziva u iznosu od 504.671 KM i troškove električne energije u vrijednosti od 36.043 KM. Društvo ima zaključen Okvirni sporazum za nabavu goriva iz 2020. godine na iznos od 1.731.980 KM sa rokom trajanja do 31. 12. 2021. godine. Ovim ugovorom predviđeno je da će se isporuka goriva vršiti sukcesivno na benzinskim crpkama i na skladištu Društva. U Društvu se vodi evidencija o potrošnji goriva po organizacijskim jedinicama i pojedinačnim vozilima na mjesečnom nivou. Potrošači goriva na nivou Društva su putnička i teretna vozila, autobusi za prijevoz radnika, građevinske mašine i traktori.

Troškovi rezervnih dijelova (265.781 KM) odnose se na troškove nastale za redovno održavanje vozila Društva, na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima rezervnih dijelova nakon provedene procedure javne nabavke.

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja iskazani su u iznosu od 10.393.090 KM sa sljedećom strukturom:

	u KM
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja zaposlenih	10.663.090
Troškovi plaća i naknada plaća	8.476.455
Troškovi službenih putovanja	14.187
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava uposlenih	1.853.625
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	48.823

Obračun plaća vrši se sukladno Pravilniku o radu prema kojem se plaća sastoji od osnovne plaće, dodataka na plaću i stimulativnog dijela. Osnovna plaća je najniža neto plaća koja iznosi 55% prosječne plaće ostvarene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, za puno radno vrijeme i puni učinak korigirana za koeficijent složenosti, a utvrđuje se po grupama složenosti kao proizvod osnovne plaće, koeficijenta složenosti i ostvarenog fonda sati. Grupe složenosti su utvrđene Pravilnikom o radu. Radnik ima pravo na dodatak na osnovnu plaću po osnovu mirovinskog staža (0,6% za svaku navršenu godinu radnog staža, a ne više od 20%), otežanih uvjeta rada (5% za radnike na sječi i izradi drvnih sortimenata, rukovatelj šumskim traktorom, pomoćnik rukovatelja šumskim traktorom, gonič animalne zaprege i mehaničari) i rada u posebnim okolnostima (noćni rad, prekovremeni, dan sedmičnog odmora, praznik). Pravilnikom o radu utvrđeno je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično, odnosno osam sati dnevno, i to od 7:00 do 15:30 h, gdje se vrijeme odmora u tijeku rada ne uračunava u radno vrijeme).

Troškovi plaća i naknada plaća iskazani su u iznosu od 8.476.455 KM, a odnose se na neto plaće (4.737.716 KM), porez na dohodak (281.285 KM), doprinose iz plaća (2.363.994 KM), doprinose na plaće (800.707 KM), dodatni doprinosi za sjekače (49.968 KM) i naknade isplaćene za vrijeme bolovanja (242.784 KM). Revizijom su obuhvaćene plaće za siječanj, srpanj i prosinac 2021. godine koje se obračunavaju sukladno zakonskim propisima i internim aktima.

Najviša plaća isplaćena u Društvu iznosi 2.202 KM, najniža 499 KM, a prosječna plaća isplaćena na razini Društva iznosi 1.087 KM.

Troškovi službenih putovanja zaposlenika iskazani su u iznosu od 14.187 KM, a odnose se na troškove dnevnica u zemlji, smještaja na službenom putovanju i ostale troškove službenih putovanja.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.853.625 KM, a odnose se na troškove naknada za ishranu u toku rada (862.070 KM), troškove naknada za prijevoz sa posla i na posao (241.468 KM), regres (190.415 KM), otpremnine (9.285 KM), nagrade zaposlenim povodom praznika (492.871 KM) i ostale troškove naknada zaposlenima (57.513 KM).

Obračun i isplata **toplog obroka** vrši se mjesečno uz plaću i iznosi 1% prosječne plaće, odnosno maksimalno neoporezivi iznos sukladno važećim poreznim propisima, a Uprava donosi mjesečno odluke o visini toplog obroka.

Radnik ima pravo na prijevoz na posao i s posla ukoliko nema osiguran prijevoz i ako je mjesto rada udaljeno više od 2 km od mjesta prebivališta.

Odlukom vršitelja dužnosti direktora Društva iz srpnja 2021. godine utvrđena je visina **regresa** u iznosu od 490 KM. U tijeku 2021. godine na ime regresa obračunato je i isplaćeno ukupno 190.415 KM.

Na temelju odluka direktora uz prethodnu suglasnost Sindikata Društvo je izvršilo dvije isplate povodom praznika i to: neoporezivih u vrijednosti od 125.072 KM (299 KM po zaposleniku) i oporezivih u vrijednosti 205.500 KM (500 KM po zaposleniku). Obračunati i isplaćeni doprinosi za oporezive naknade iznosili su 162.300 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima (48.823 KM) najvećim dijelom se odnose na isplate naknada članovima Nadzornog odbora (11.921 KM), Odbora za reviziju (1.951 KM), Skupštine (3.359 KM), fizičkih lica po osnovu ugovora o djelu (4.342 KM) i naknade fizičkim licima za javne radove (26.507 KM).

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 2.291.403 KM, a odnose se na troškove izrade i dorade učinaka (1.977.134 KM), troškove transporta (83.453 KM), usluge održavanja (139.392 KM), zakupa (81.664 KM), reklame i sponzorstva (5.402 KM) i ostale usluge (4.368 KM).

Najznačajniji troškovi proizvodnih usluga odnose se **na troškove usluga u šumarstvu** (1.968.754 KM) na temelju zaključenih ugovora za usluge sječe. Društvo sukladno šumskogospodarskim osnovama planira godišnju sječu, te za dio radova koje ne mogu izvršiti u vlastitoj režiji angažira treća lica. Za angažiranje pravih lica primijenjen je Aneks II dio B Zakona o javnim nabavkama i sa odabranim ponuđačima zaključeni su ugovori po odjelima sječa (šire opisano u točki 8. Izvješća). Najznačajniji izvođači radova tijekom revidirane godine su: „Olip“ d.o.o. (779.578 KM), „Ajnur drvo“ d.o.o. (476.303 KM) i „Rakitnica“ d.o.o. (359.432 KM).

Usluge sječe i izvoza šume odnose se na poslove koji su u nadležnosti Društva, a koje obavljaju druga pravna lica. Društvo već godinama koristi usluge kooperanata, stvarajući značajne troškove po ovom temelju. Smatramo da Društvo treba, s ciljem racionalizacije i smanjenja troškova, povećati angažman vlastite radne snage i resursa u odnosu na angažman kooperanata. Potrebno je istaći da su plaće i ostala primanja zaposlenih u tekućoj godini iskazane u iznosu od 10.393.090 KM, a usluge kooperanata u iznosu od 1.968.754 KM, što predstavlja 74% ukupno ostvarenih poslovnih prihoda. Navedeno ukazuje na činjenicu da je najveći dio ostvarenih poslovnih prihoda utrošen za ove namjene. Imajući u vidu da je Društvo, sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo, utemeljeno radi obavljanja poslova gospodarenja državnim šumama koje imaju za cilj očuvanje, zaštitu i bolje korištenje prirodnih staništa i šumskog biodiverziteta, nismo se uvjerili da su se ovi poslovi obavljali.

Preporuka:

- **povećati angažman vlastite radne snage i resursa u odnosu na angažman kooperanata za obavljanje poslova sječe i izvoza šuma, radi boljeg gospodarenja šumama i ispunjavanja planova rada i šumskogospodarskih osnova.**

Troškovi transportnih usluga odnose se na usluge prijevoza drvnih sortimenata i nasipnog materijala.

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja materijalne i nematerijalne imovine (građevine, oprema, softver).

Troškovi zakupa odnose se na troškove unajmljenih poslovnih prostorija direkcije Društva.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 1.483.146 KM, a obračun se vrši linearnom metodom obračuna amortizacije.

Troškovi rezerviranja

Troškovi rezerviranja iskazani su u iznosu od 740.541 KM, a odnose se na rezerviranja za obnavljanje prirodnih bogatstava (599.112 KM), rezerviranja za otpremnine (28.879 KM) i rezerviranja za sudske sporove (112.550 KM).

Rezerviranja za obnavljanje prirodnih bogatstava iskazana su u iznosu od 599.112 KM, a odnose se na obračunate naknade za šume za razdoblje od 1. do 12. 2021. godine. Društvo je sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo obvezno vršiti kvartalno obračun i isplatu naknada za šume, i to 1% ostvarenog prihoda na budžet Kantona Sarajevo i 5% na depozitne račune za prikupljanje javnih prihoda po općinama na čijem području se ostvario приход.

Rezerviranja za otpremnine iskazana su u iznosu od 28.879 KM, a odnose se na rezerviranja za zaposlene koji će steći pravo na otpremninu u 2022. godini.

Rezerviranja za sudske sporove iskazana su u iznosu od 112.550 KM, a odnose se na rezerviranja nastala na temelju procjene Službe za opće, pravne i kadrovske poslove Društva o mogućim novčanim ishodima sporova i prekršajnih postupaka Društva.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 380.153 KM, a odnose se na troškove neproizvodnih usluga (60.246 KM), reprezentacije (21.664 KM), premija osiguranja (40.023 KM), platnog prometa (7.391 KM), poštanskih i telekomunikacijskih usluga (46.477 KM), poreza, taksi, i dr. dažbina (75.200 KM), članarina (14.011 KM) i ostale nematerijalne troškove (115.141 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga najvećim dijelom se odnose na advokatske usluge (33.410 KM), komunalne usluge (12.614 KM) i revizijske usluge (10.000 KM).

7.1.2.2 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 132.371 KM i odnose se na gubitke od prodaje rashodovanih stalnih sredstava (21.737 KM), bioloških sredstava (2.250 KM), ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja (1.362 KM) i ostali rashodi i gubici (107.021 KM).

Ostali rashodi i gubici (107.021 KM) najvećim dijelom se odnose na troškove nastale temeljem sudskih presuda na ime naknada nematerijalne i materijalne štete u iznosu od 65.551 KM.

7.1.3 Financijski rezultat

U 2021. godini iskazana je dobit u poslovanju u iznosu od 273.068 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren gubitak u iznosu od 2.345.488 KM. Ostvareni dobit tekuće godine rezultat je ostvarene dobiti od ostalih prihoda i rashoda (466.111 KM), a iz poslovnih aktivnosti ostvaren je gubitak (193.043 KM).

Financijski rezultat nije realno iskazan, s obzirom na to da:

- Društvo nije moglo priznati приход za primljenu naknadu za ekspropirano zemljište (409.756 KM) jer nije vlasnik šuma i šumskog zemljišta, a nije dobilo suglasnost osnivača za to (točka 7.1.1.2 Izvješća);
- na datum bilance nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (točka 7.2.1 Izvješća);
- vrednovanje zaliha nije izvršeno sukladno odredbama MRS-a 2 – Zalihe, jer ne možemo potvrditi da li su se troškovima proizvodnje obuhvatili svi ti troškovi i da li su obuhvaćeni troškovi koji po svojoj prirodi ne pripadaju troškovima proizvodnje (točka 7.2.2.1 Izvješća).

Društvo nije izvršilo poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obimu predviđenom šumskogospodarskim osnovama, a njihovo izvršavanje ima izravan utjecaj na financijski rezultat.

7.2 BILANCA STANJA

7.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Na datum bilance knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u sljedećim iznosima: u KM

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA	365.664.184	366.888.619
Nematerijalna sredstva	0	0
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.833.794	10.964.851
Investicijske nekretnine	1.044.328	1.118.581
Biološka sredstva	354.786.062	354.805.187

Sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama Društvo pojedinačne stavke nekretnina, postrojenja i opreme inicijalno vrednuje (mjeri) po njihovoj nabavnoj vrijednosti (trošku). Nakon početnog priznavanja ta se imovina vodi po nabavnoj vrijednosti, smanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja.

Nematerijalna sredstva iskazana su u neto iznosu od 0 KM (nabavne vrijednosti 45.300 KM i ispravke vrijednosti 45.300 KM) i odnose se na računarske programe koji su ranijem razdoblju u potpunosti otpisani.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na ovoj imovini u 2021. godini daju se u tabeli: u KM

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski i kancelarijski namještaj	Transport. sredstva	Materijal. sredstva u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabavna vrijednost							
na 1. 1. 2021.	3.187.155	22.700.400	5.232.821	147.066	2.183.766	16.638	33.467.846
Direktna povećanja	0	10.080	0	0	0	274.397	284.477
Prenos sa pripreme	0	0	138.817	5.708	98.350	(242.875)	0
Otuđenje, rashod.	0	(8.641)	(144.799)	(3.387)	(95.374)	0	(252.201)
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2021.	3.187.155	22.701.839	5.226.839	149.387	2.186.742	48.160	33.500.123
Amortizacija							
na 1. 1. 2021.	0	17.273.322	3.958.289	143.115	1.128.270	0	22.502.996
Amortizacija	0	701.449	421.917	1.249	277.483	0	1.402.098
Otuđenje, rashod.	0	(8.641)	(131.761)	(2.988)	(95.374)	0	(238.764)
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2021.	0	17.966.129	4.248.445	141.376	1.310.379	0	23.666.329
Neto knjigovodstvena vrijednost							
na 1. 1. 2021.	3.187.155	5.427.078	1.274.532	3.951	1.055.496	16.638	10.964.850
na 31. 12. 2021.	3.187.155	4.735.710	978.394	8.011	876.363	48.160	9.833.793

U okviru materijalnih stalnih sredstava karakteristične su sljedeće pozicije:

- **Zemljište** je iskazano u iznosu od 3.187.155 KM i u 2021. godini i u odnosu na prethodnu godinu nije bilo promjena na ovoj imovini.
- **Građevinski objekti** iskazani su u neto iznosu od 4.735.710 KM (nabavne vrijednosti 22.701.839 KM, ispravke vrijednosti 17.966.129 KM), a čine ih po nabavnoj vrijednosti: upravni/administrativni objekti (3.391.434 KM), poslovni prostori (37.400 KM), lugarnice (771.498 KM), lovačke kuće (330.037 KM), radionice (273.874 KM), štale (380.910 KM), magacini (84.144 KM), radničke zgrade (952.223 KM), čuvarski objekti (47.568 KM) i ostali objekti (16.432.771 KM).

Povećanje vrijednosti na građevinskim objektima u tekućoj godini iskazano je u iznosu od 10.080 KM, a smanjenje vrijednosti na ovoj imovini odnosi se na obračunatu amortizaciju u iznosu od 701.449 KM i rashodovana sredstva u iznosu od 8.641 KM.

- **Postrojenja i oprema** iskazani su u neto iznosu od 978.394 KM (nabavne vrijednosti 5.226.839 KM, ispravke vrijednosti 4.248.445 KM), a čine ih po nabavnoj vrijednosti: traktori i ostali šumski transporteri (3.264.187 KM), oprema za zemljane radove u šumarstvu (1.015.893 KM), motorne pile (121.762 KM), čistači šikara (67.068 KM), računari i druga oprema (179.897 KM), oprema PTT saobraćaja (3.808 KM) i ostala oprema (574.226 KM). Tijekom godine povećana je vrijednosti postrojenja i opreme za izvršene nabave od 138.817 KM, a smanjenje vrijednosti se odnosi na obračunatu amortizaciju od 421.917 KM, kao i rashod postrojenja i opreme na temelju Odluke Uprave (nabavne vrijednosti 144.799 KM i ispravke vrijednosti 131.761 KM).
- **Alati, pogonski i kancelarijski namještaj** iskazani su u neto iznosu od 8.011 KM (nabavne vrijednosti 149.387 KM, ispravke vrijednosti 141.376 KM), a čine ih uredski namještaj. Povećanje vrijednosti ove imovine u tekućoj godini iznosilo je 5.708 KM, a umanjeње je iskazano za obračunatu amortizaciju od 1.249 KM i rashod (nabavne vrijednosti 3.387 KM, ispravke vrijednosti 2.988 KM).
- **Transportna sredstva** iskazana su u neto vrijednosti od 876.363 KM (nabavne vrijednosti 2.186.742 KM; ispravke vrijednosti 1.310.379 KM), a čine ih po nabavnoj vrijednosti: putnički vozila (396.535 KM), terenska vozila (29.600 KM), autobusi (1.495.935 KM), kamioni (197.200 KM), kamionske prikolice (59.313 KM), mopedi (6.919 KM) i prikolica za auto (1.239 KM). Povećanje vrijednosti transportnih sredstava iskazano je u iznosu od 98.350 KM za nabavu putničkog automobila i kombija. Umanjenje vrijednosti ovih sredstava izvršeno je za obračunatu amortizaciju (277.483 KM) i za rashodovana transportnih sredstava (nabavne i otpisane vrijednosti 95.374 KM).
- **Nekretnine postrojenja i oprema u pripremi** iskazani su u iznosu od 48.160 KM i najvećim dijelom se odnosi za nabavljenu cisternu za gorivo (39.900 KM) krajem godine i koja nije stavljena u upotrebu.

Investicijske nekretnine iskazane su u neto iznosu od 1.044.328 KM (nabavne vrijednosti 1.918.957 KM, ispravke vrijednosti 874.629 KM), a odnose se nekretnine dane u zakup.

Biološka sredstva iskazana su u iznosu od 354.786.062 KM i odnose se na vrijednost šuma od 354.773.687 KM i osnovno stado (konji i goveda za radove u šumarstvu) u iznosu od 12.375 KM.

Društvo je u svojim poslovnim knjigama u ranijem razdoblju iskazalo šume kao svoja biološka sredstva. Međutim, šume su državno vlasništvo i njihova vrijednost se ne može iskazivati kao imovina Društva, jer su Društvu dane na upravljanje i gazdovanje. Vlada FBiH donijela je Zaključak V. broj 971/16 od 22. 4. 2016. godine kojim se nalaže da vlade i skupštine kantona, nakon izvršene revizije poslovanja za gospodarska društva u kojima je utvrđeno da se šuma i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vode kao kapital, donesu odgovarajuće odluke kojima će se omogućiti isknjižavanje šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu kao temeljnog kapitala iz sudskog registra i poslovnih knjiga, jer su nekretnine tim društvima date samo na gazdovanje. Isto tako, člancima od 40. do 42. Zakona o šumama utvrđeno je da su šume i šumsko zemljište u državnom vlasništvu, da njima upravlja Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo i da se pravo vlasništva nad njima ne može steći njihovim korištenjem.

Navedeno iskazivanje šuma u poslovnim knjigama Društva ima za posljedicu da su imovina i kapital precijenjeni za navedeni iznos i da finansijski izvještaji nisu sastavljeni sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziju u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Društvo je u više navrata osnivaču ukazivalo na potrebu usaglašavanja kapitala i imovine koja se iskazuje u poslovnim evidencijama, ali do momenta obavljanja revizije o tome nije donesena odluka.

Preporuka:

- *nastaviti aktivnosti prema osnivaču kako bi se donijele odluke sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo i Zaključku Vlade FBiH, radi točnog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima Društva, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz Nomenklature sredstava koja se amortiziraju, te minimalnih stopa amortizacije koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak razdoblja. Stope amortizacije koje Društvo primjenjuje su sljedeće:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti	20	5
Oprema za vršenje djelatnosti iz oblasti šumarstava i građevinarstva	15	6,67
Oprema za saobraćaj, veze i mehanizacija	15	6,67
Kancelarijska oprema	15	6,67
Računari i računarska oprema	3	33,3
Radna i priplodna stoka	2,5	40

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama članka 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 10.878.122 KM (nekretnine, postrojenja i oprema 9.833.794 KM i investicijske nekretnine 1.044.328 KM) može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni.

Preporuka:

- *na datum bilance vršiti testiranje umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo još uvijek ne raspolaže cjelovitom dokumentacijom o vlasništvu za sve iskazane nekretnine. Prema podacima Službe za imovinskopravne poslove, u tijeku je sistemsko usuglašavanje podataka o nekretninama između evidencija katastra i zemljišnih knjiga. Međutim, u razdoblju od 2017. do 2019. godine Društvo je zastupao advokat temeljem izdanih punomoći za katastarske općine Nišići, Ljubina, Kadarići, Elešehovići, Ilijaš Grad, Podgora I, Podgora II i Odžak, o čemu Službi nisu dostavljeni podaci, te zbog toga ne mogu ažurirati evidencije koje se vode o posjedovnim i zemljišnoknjižnom stanju prostora kojim gospodari Društvo.

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti na usuglašavanju podataka o nekretninama između evidencija katastra i zemljišnih knjiga.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom i nekretninama koje koristi.

7.2.2 Tekuća sredstva

Na datum bilance iskazana su sljedeća tekuća sredstva:

u KM

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Tekuća sredstva-kratkotrajna imovina	3.415.784	1.887.317
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	691.109	708.560
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.470.439	382.511
Kratkoročna potraživanja	185.134	241.011
Potraživanja za PDV	14.736	17.742
Aktivna vremenska razgraničenja	54.366	537.493

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Struktura zaliha i sredstava namijenjenih prodaji na datum bilance je sljedeća:

u KM

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	691.109	708.560
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	357.561	242.797
Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	2.754	2.219
Gotovi proizvodi	330.795	463.544

Zalihe sirovina i materijala iskazane su u iznosu od 357.561 KM, (nabavna vrijednosti 698.162 KM; ispravka vrijednosti 340.601 KM), a odnose se na: sirovine i materijal (219.750 KM), rezervne dijelove (12.854 KM), autogume (57.981 KM), alat i sitan inventar (66.975 KM). Otpis zaliha vrši se metodom 100% otpisa.

Zalihe drvnih sortimenata iskazane su u iznosu od 333.549 KM i čini ih: proizvodnja u toku u stolariji (2.754 KM) i zalihe drvnih sortimenata (330.795 KM) po odjelima sječe u šumskim upravama i u rasadnicima.

Revizijom smo utvrdili da Društvo kao temelje za iskazivanje prometa na zalihama, odnosno ulaza i izlaza, koristi otpremnicu izdanu kupcu tako da nema odstupanja kod ulaza i izlaza. Na kraju svakog mjeseca vrši se spravljanje količina u zalihama po organizacijskim jedinicama i iskazanih zaliha u glavnoj knjizi. To znači da ulaz robe nije evidentiran temeljem vjerodostojne knjigovodstvene isprave, sukladno članku 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Iskazivanje zaliha vrši se po prodajnim cijenama, a na datum bilance napravljen je raspored ukupnih troškova poslovanja. Raspored je izvršen na način da su se ukupni troškovi svih organizacijskih jedinica (16.576.536 KM) raspoređivali na troškove proizvodnje, administrativne i ostale troškove. Tako su, na primjer, troškovi Direkcije (1.817.319 KM) raspoređeni na administrativne troškove (1.671.451 KM) i troškove proizvodnje (145.868 KM, svi troškovi Službe za protupožarnu zaštitu – telefoni, plaće, registracija vozila i drugo). Isto tako, svi troškovi Službe transporta (955.275 KM) raspoređeni su na troškove proizvodnje, bez utvrđenih ostalih i administrativnih troškova. Na taj način utvrđeni su troškovi proizvodnje od 14.041.557 KM i za 1.872.168 KM su manji od povećanja vrijednosti zaliha učinaka, što je bio temelj za iskazivanje odstupanja cijene gotovih proizvoda, kojim su umanjene zalihe za 47.568 KM. **Društvo nije utvrdilo knjigovodstveno evidentiranje, obuhvaćanje, praćenje i raspored troškova proizvodnje i troškova razdoblja (ostalih i troškova administracije), zbog čega ne možemo potvrditi da su se troškovima proizvodnje obuhvatili svi ti troškovi i da su obuhvaćeni troškovi koji po svojoj prirodi ne pripadaju troškovima proizvodnje. Dakle, ne možemo potvrditi iskazani raspored troškova i da je vrednovanje zaliha izvršeno sukladno odredbama MRS-a 2 – Zalihe.**

Preporuka:

- **vrednovanje zaliha drvnih sortimenata vršiti temeljem utvrđenih knjigovodstvenih evidencija, obuhvaćanja i praćenja troškova, radi pravilne alokacije troškova koji se mogu pripisati zalihama, i njihovo mjerenje vršiti sukladno MRS-u 2 – Zalihe.**

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilance je sljedeća:

	u KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.470.439	382.511
Transakcijski računi	2.470.211	382.181
Blagajna	228	330

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani na 31. 12. 2021. godine iznose 2.470.439 KM, i to na transakcijskim računima 2.470.211 KM i blagajni 228 KM. Društvo ima otvorene transakcijske račune za redovno poslovanje kod Raiffeisen banke d.d., Intesa Sanpaolo banke, Union banke i NLB banke.

Društvo blagajničko poslovanje obavlja sukladno Pravilniku o blagajničkom poslovanju iz 2011. godine i nije usklađeno s Uredbom o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilance u financijskim izvješćima iskazana su kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja kako slijedi:

	u KM	
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AVR	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Potraživanja od kupaca u zemlji (1-2)	155.158	185.948
1. Potraživanja od kupaca u zemlji	1.861.336	3.792.232
2. Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(1.706.178)	(3.606.284)
Druga kratkoročna potraživanja	29.976	55.063
Potraživanja za PDV - odbitni ulazni porez	14.736	17.742
Aktivna vremenska razgraničenja	54.366	537.493

Kratkoročna potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u neto iznosu od 155.158 KM (ukupna potraživanja 1.891.312 KM i ispravka vrijednosti potraživanja 1.706.178 KM). Najznačajnija tekuća potraživanja odnose se na kupce drvnih sortimenata, i to: „Natron-hayat“ (58.076 KM), „Lumberjack“ (23.396 KM) i „D.M.A.“ (21.767 KM). Potraživanja od kupaca nisu značajna s obzirom na to da je za prodaju šumskih drvnih sortimenata najvećim dijelom ugovoreno avansno plaćanje, tako da su na kraju godine primljeni avansi kupaca iznosili 568.108 KM. Najveći dio iskazanih potraživanja izmiren je u prva dva mjeseca 2022. godine.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu od 1.706.178 KM, od čega se na tekuću godinu odnosi 1.362 KM za izvršeni prijenos zastarjelih potraživanja od kupaca kao ispravka vrijednosti na teret rashoda. Nakon provedenog popisa, prijedloga komisije i Odluke Nadzornog odbora (22. 2. 2022. godine) izvršeno je isknjižavanje u iznosu od 1.898.922 KM neizmirenih potraživanja iz ranijem razdoblju, a odnosi se na sljedeće kupce:

- „Zvijezda“ d.d. Vareš (1.748.603 KM), jer je zaključen stečajni postupak;
- „Grif“ d.o.o. Kiseljak (123.550 KM), nemogućnost naplate;
- „Executive professional“ d.o.o. Sarajevo (17.608 KM), izgubljen spor;
- „Narodno grijanje – energetska sistem“ d.o.o. (6.330 KM), duže razdoblje ne posluju;
- „Repal SA“ d.o.o. Sarajevo (2.831 KM), nemogućnost naplate.

Također, na ispravci vrijednosti potraživanja iskazana su potraživanja od 58 pravnih i fizičkih lica u ukupnom iznosu od 878.342 KM koja nisu utužena, a najvećim dijelom su starija od deset godina. Tako je na primjer komisija za popis predložila isknjižavanje utuženog dijela potraživanja od „Grifa“ d.o.o. Kiseljak, dok neutuženi dio potraživanja (1.325 KM) nije isknjižen.

Nismo se uvjerali da je Društvo poduzelo sve aktivnosti kako bi se barem dijelom naplatila potraživanja iz ranijeg razdoblja za koje je izvršena ispravka vrijednosti, jer veći dio potraživanja nije utužen i ne poduzimaju se kontinuirane aktivnosti na naplati.

Preporuka:

- *poduzeti sve mehanizme na naplati potraživanja i preispitati opravdanost njihovog iskazivanja.*

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 29.976 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Zavoda za zdravstveno osiguranje za refundaciju bolovanja (19.527 KM) i od Zavoda za zapošljavanje (10.210 KM).

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 54.366 KM i odnose se na potraživanja na temelju zaključenih ugovora o financiranju projekata u šumarstvu.

7.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital u iznosu od 363.855.792 KM, sa sljedećom strukturom:

	u KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL	364.128.860	363.855.792
Dionički kapital	408.699	408.699
Državni kapital	354.583.698	354.583.698
Zakonske rezerve	8.863.396	10.555.203
Neraspoređena dobit ranijih godina	57.151	710.832
Neraspoređena dobit izvještajne godine	273.068	0
Gubitak ranijih godina	(57.151)	(57.151)
Gubitak izvještajne godine	0	(2.345.488)

Dionički kapital (408.699 KM) iskazan je u poslovnim knjigama temeljem rješenja o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije iz 1999. i 2000. godine, te naknadnim vrednovanjima. Društvo je registrirano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i ne može iskazivati dionički kapital sukladno Zakonu o gospodarskim društvima.

Državni kapital iskazan je u iznosu od 354.583.698 KM i nije usuglašen sa kapitalom utvrđenim Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo o usklađivanju statusa Društva 6. 12. 2021. godine, kao i odlukama iz ranijeg razdoblja. Odlukom je utvrđeno da je osnivač osigurao novčana sredstva u iznosu od 10.000 KM, što predstavlja 100% udjela, kako je iskazano i u sudskom registru i posljednjim izmjenama od 3. 11. 2021. godine.

Nije izvršeno usuglašavanje kapitala iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama Društva sa vlasničkim kapitalom registriranim u sudskom registru za državni kapital iskazivan u ranijim godinama od 354.573.698 KM, koji je nastao temeljem prijenosa poslova gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem. Direktor Društva je 29. 11. 2021. godine dostavio Informaciju o stanju kapitala Skupštini Kantona Sarajevo, Vladi Kantona Sarajevo i Ministarstvu privrede sa molbom da postupe sukladno Zaključku Vlade FBiH, a radi realnog i fer iskazivanja imovine i kapitala u poslovnim knjigama Društva. Do okončanja revizije nisu dobili odgovor na dostavljenu Informaciju.

Iskazivanje šuma i šumskog zemljišta, koji su u državnom vlasništvu, u imovini i kapitalu ima za posljedicu da su imovina i kapital precijenjeni za navedeni iznos i da financijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziju u FBiH. Također, Društvo je registrirano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i ne može iskazati dionički kapital, što nije usklađeno sa Zakonom o gospodarskim društvima.

Preporuka:

- *nastaviti aktivnosti na usuglašavanju kapitala Društva, radi njegovog realnog iskazivanja u poslovnim knjigama sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i obliku organiziranja Društva prema Zakonu o gospodarskim društvima.*

Zakonske rezerve su iskazane u iznosu od 8.863.396 KM, u odnosu na prethodnu godinu manje su za 1.691.807 KM.

Neraspoređena dobit ranijih godina iskazana je u iznosu od 57.151 KM, u odnosu na prethodnu godinu manja je za 653.681 KM.

Naime, Skupština Društva nije usvojila finansijska izvješća za 2020. godinu, ali je 27. 7. 2021. godine donijela Odluku o načinu pokrivanja gubitka u poslovanju u 2020. godini u iznosu od 2.345.488 KM iz neraspoređene dobiti ranijih godina i rezervi. Temeljem te Odluke izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje pokrivanja gubitka tako što su umanjene zakonske rezerve za 1.691.807 KM, a dobit ranijih godina za 653.681 KM. Skupština Društva nije postupila sukladno Statutu (članak 18.) i Odluku o rasporedu dobiti i pokrivanju gubitka donijela je tek nakon usvajanja godišnjih finansijskih izvješća.

Preporuka:

- *odluku o rasporedu dobiti i pokrivanju gubitka treba donijeti Skupština Društva tek nakon usvajanja godišnjih finansijskih izvješća, sukladno članku 18. Statuta.*

Neraspoređena dobit izvještajne godine iskazana je u iznosu od 273.068 KM.

Gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 57.151 KM.

7.2.4 Dugoročna rezerviranja

Dugoročna rezerviranja iskazana su u iznosu od 1.438.303 KM i odnose se na rezerviranja po započetim sudskim sporovima (232.650 KM) i unaprijed naplaćene i druge odložene prihode (1.205.653 KM).

Na temelju Procjene Službe za opće, pravne i kadrovske poslove Društvo je izvršilo rezerviranja za sudske sporove i prekršajne postupke. Služba je za 2022. godinu procijenila novčane ishode sudskih sporova u iznosu od 197.150 KM i prekršajnih postupaka u iznosu od 35.500 KM.

Unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi odnose se na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija i pomoći, koji se pri obračunu amortizacije prenose na prihod.

7.2.5 Obveze

U finansijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze kako slijedi:

	u KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
OBVEZE	3.512.805	3.256.520
Kratkoročne obveze	2.495.445	2.869.439
Obveze iz poslovanja	1.231.696	1.206.351
Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	808.739	739.204
Druge obveze	84.002	171.386
Obveze za PDV	204.865	125.695
Obveze za ostale poreze, doprinose i dr. dažbine	166.143	626.803
Pasivna vremenska razgraničenja	1.017.360	387.081

7.2.5.1 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 2.495.445 KM, a odnose se na obveze iz poslovanja (1.231.696 KM), za plaće i naknade plaća (808.739 KM), druge obveze (84.002 KM), za PDV (204.865 KM) i obveze za ostale poreze doprinose i dažbine (166.143 KM).

Obveze iz poslovanja (1.231.696 KM) odnose se na primljene avanse (485.562 KM) i obveze prema dobavljačima (663.989 KM).

Primljeni avansi odnose se na uplate kupaca po zaključenim ugovorima, od kojih su najznačajniji „Halidex“ d.o.o. (61.444 KM), „Klejton“ d.o.o. (55.608 KM), SZR „Uslužno rezanje građe finalna obrada drveta“ Kladanj (51.989 KM), „Uno prom“ d.o.o. (22.338 KM) i „Žuće“ d.o.o. (22.275 KM).

Obveze prema dobavljačima se u najvećoj mjeri odnose na obveze prema dobavljačima nastale temeljem zaključenih ugovora za nabavku roba i usluga, kao i usluga sječe drvnih sortimenata, a nakon provedenih procedura javne nabavke sukladno Zakonu o javnim nabavama. Najznačajniji promet ostvaren je sa sljedećim dobavljačima: „Ajnur drvo“ d.o.o. (557.275 KM), „DRR Auto“ d.o.o. (305.009 KM), „Green Oil“ d.o.o. (648.802 KM), „Olip“ d.o.o. (912.106 KM), „Rakitnica“ d.o.o. (420.535 KM), „Sajmir“ d.o.o. (105.043 KM) i „Primaprom“ d.o.o. (204.983 KM).

Iskazane obveze prema dobavljačima na 31. 12. 2021. godine odnose se na obveze prema: „Ajnur drvo“ d.o.o. (82.593 KM), „Ali&Vis“ d.o.o. (51.038 KM), „DRR Auto“ d.o.o. (83.889 KM), „Green Oil“ d.o.o. (67.481 KM), „Jasmin M“ d.o.o. (43.444 KM), „Primaprom“ d.o.o. (29.619 KM), „Rakitnica“ d.o.o. (59.615 KM), „Senigor“ d.o.o. (46.951 KM) i „Total trade“ d.o.o. (47.233 KM), a odnose se najvećim dijelom na obveze po primljenim računima za 12. mjesec 2021. godine.

Obveze za plaće i naknade plaća (808.739 KM) odnose se na obveze za plaće za prosinac 2021. godine, i to: neto plaće (367.470 KM), porez na plaću i ostale poreze (30.408 KM), doprinose u vezi plaća i naknada plaća (281.840 KM) i obveze za ostale naknade plaća (129.022 KM).

Druge obveze (84.002 KM) odnose se na obveze za naknade članovima odbora, komisija i drugih fizičkih lica sa pripadajućim doprinosima (6.109 KM) i ostale obveze (77.893 KM). Ostale obveze najvećim dijelom se odnose na obveze za obustave iz plaća zaposlenih (74.391 KM).

Obveze za PDV (204.865 KM) odnose se na obračunati porez na dodanu vrijednost za 12 mjesec 2021. godine a prema podnesenoj PDV prijavi za taj mjesec.

Obveze za ostale poreze doprinose i dažbine (166.143 KM) odnose se za obveze posljednji kvartal 2021. godine za naknade za šume prema Kantonu Sarajevo i pojedinim općinama. Obračun i plaćanje obaveze po osnovu naknada za korištenje šuma vrši se tromjesečno i po godišnjem obračunu, a plaća se u korist Kantona 1% i općina u kojim se vrši eksploatacija drveta 5%. Društvo kvartalno i po godišnjem obračunu vrši propisani obračun i iskazuje obavezu za naknada za korištenje šuma.

7.2.5.2 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.017.359 KM i odnose se na uplatu naknade na ime podizanja i održavanja novih šuma, a po rješenju Općinskog Suda u Sarajevu vezano za eksproprijaciju nekretnine (18.778 KM) i primljena sredstva (avanse) po nerealiziranim projektima iz 2021. godine.

Na osnovu provedenih postupaka za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz budžeta Kantona Sarajevo Društvo zaključuje ugovore sa Ministarstvom privrede kantona Sarajevo za realizaciju projekata i izvođenje radova. Nakon zaključenih ugovora Ministarstvo uplaćuje avanse po pojedinim projektima, a nakon slanja i prihvaćanja konačne situacije Ministarstvo uplaćuje preostali iznos. Ukoliko se određeni projekat ne realizira i ne produži ugovor o realizaciji, Društvo vrši povrat avansa. Prije zahtjeva za povrat Društvo informira Ministarstvo o visini realizacije projekata, odnosno šta je završeno a šta nije, koji su projekti realizirani a koji nisu i razloge zašto nisu, te informaciju o projektima koji su u toku. Također, nakon povrata sredstava Društvo podnese Ministarstvu obavijest o povratu sredstava. Na početku 2021. godine iznos avansa za projekte iznosio je 382.000 KM, od čega je dio sredstava vraćen (300.000 KM). Društvo je 4. 11. 2021. godine zaključilo 39 ugovora za realizaciju novih projekata ukupne vrijednosti 2.406.150 KM na temelju kojih je 27. 12. 2021. godine izvršena uplata avansa u ukupnom iznosu od 946.581 KM. Tako je na kraju godine iskazano stanje uplaćenih avansa po projektima u iznosu od 998.581 KM. Zaključeni ugovori se odnose na projekte pošumljavanja, pripreme terena za pošumljavanje, izgradnje protupožarnih puteva, rekonstrukcije i sanacije šumskih puteva i drugo.

Nismo se uvjerali da je Društvo poduzelo sve aktivnosti na realizaciji projekata za koje je Ministarstvo uplatilo sredstva, jer je najveći dio (300.000 KM) primljenih sredstava u ranijem razdoblju vraćen krajem 2021. godine. Pored toga, krajem tekuće godine zaključeno je 39 novih ugovora za koje su primljeni avansi u ukupnom iznosu od 946.581 KM, što zahtijeva više aktivnosti kako bi se ugovoreni projekti realizirali.

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti na realizaciji ugovorenih projekata za koje su primljena sredstva.*

7.2.6 Popis sredstava i obveza

Odlukom i rješenjima Uprave Društva formirana je Centralna inventurna komisija i komisije: tri za popis stalnih sredstava, jedna za popis radne stoke – animala, šest za popis šumskih drvnih sortimenata, jedna za popis drvne galanterije u stolariji, četiri za popis alata, sitnog inventara, goriva, maziva i stočne hrane i za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza sa stanjem na 31. 12. 2021. godine. Zadatak Centralne inventurne komisije je da organizira i prati popis, kao i da sačini elaborat o popisu. Pravilnikom o popisu imovine i obveza utvrđen je predmet popisa, ciljevi, vrste i vrijeme vršenja popisa, zaduženja učesnika u popisu, obavljanje popisa, utvrđivanje razlika po popisu i sastavljanje izvještaja o popisu, donošenje odluka organa upravljanja u vezi završenog popisa, usklađivanje stanja sredstava i izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom i likvidacija utvrđenih viškova i manjkova i drugi zadaci u vezi sa popisom.

Centralna inventurna komisija sačinila je Elaborat o izvršenom popisu imovine, sredstava, potraživanja i obveza sa stanjem na 31. 12. 2021. godine, koje je Uprava Društva 14. i 22. 2. 2022. godine Odlukom usvojila. Odbor za reviziju je 14. i 18. 2. razmatrao Elaborat i dao primjedbe i preporuke koje treba otkloniti popisna komisija, a odnose se na: greške tehničke prirode, da se dopuni izvješće o izvršenom popisu novčanih sredstava, potraživanja i obveza u dijelu otpisanih potraživanja. Nadzorni odbor je 22. 2. 2022. godine razmatrao Elaborat sa dopunama sačinjenim 17. 2. 2022. godine i usvojio ga sa primjedbama, koje se odnose na: greške tehničke prirode i popis imovine da se dopuni sa popisom svih nekretnina, objekata danih u zakup. Također, dao je ovlaštenje direktoru da potraživanja u iznosu od 1.898.922 KM isknjiže iz poslovnih knjiga (opisano u točki 7.2.2.3 Izvješća).

Izvršenim uvidom u pojedinačne popise utvrdili smo da pojedina imovina dana drugim pravnim licima na zajam nije popisana niti je sukladno Pravilniku unesena u posebne popisne liste temeljem dokumentacije po kojoj je ova imovina izdata i potvrde koje je dostavilo pravno lice kod kojeg se imovina nalazi. Komisija je konstatirala i da se u krugu Šumske uprave Hadžići nalazi vozilo, koje je 7. 12. 2021. godine primljeno Zapisnikom o primopredaji, gdje je konstatirano da vatrogasna nadogradnja nije postavljena na vozilo kako je utvrđeno Ugovorom nakon provedenog postupka nabave. Konstatiraju da je vraćen račun dobavljaču i da je aktivirana bankarska garancija za dobro izvršenje posla. Zatim, potraživanja od kupaca (155.158 KM) dana su samo u jednom iznosu uz konstataciju da su izvodi otvorenih stavki poslani kupcima i da nisu potvrđeni. Popis potraživanja nije izvršen na način propisan Pravilnikom da se na osnovu analitičke evidencije, knjigovodstvenih dokumenata i vraćenih i ovjerenih izvoda otvorenih stavki i da se sastavlja posebna specifikacija (popisna lista) sa podacima: o nazivu i mjestu kupca, broju i datumu fakture, odnosno obračuna, iznos potraživanja i rok dospjeća za naplatu. Isto tako, iskazana stanja u popisu ne odgovaraju iskazanom stanju u poslovnim knjigama, tako su na primjer ukupna rezerviranja po popisu su 145.541 KM, dok su u poslovnim knjigama iznosila 232.650 KM (nisu uzeli u obzir procjenu rezerviranja na 31. 12. 2021. godine), zatim ostala pasivna razgraničenja po popisu su 1.430.524 KM, dok su u poslovnim knjigama iznosila 1.017.359 KM (razlika prijenos na prihod za eksproprijaciju na Općini Trnovo).

Komisije za popis nisu u potpunosti izvršile popis na način propisan Pravilnikom o popisu imovine i obveza, jer pojedina imovina dana drugim pravnim licima na zajam nije popisana, potraživanja su dana samo u jednom sumarnom iznosu, iskazana stanja ukupnih rezerviranja i ostalih pasivnih razgraničenja u popisu ne odgovaraju iskazanim stanjima u poslovnim knjigama. Nismo se uvjerali da je popisom imovine i obveza utvrđeno njihovo stvarno stanje, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *popis potraživanja i obveza, sa stanjem na datum bilance, izvršiti sukladno Pravilniku o popisu imovine i obveza, utvrditi njihovo stvarno stanje, te vršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

7.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su ukupni novčani primici od 2.362.325 KM i ukupne novčane isplate od 274.397 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tijekom od 2.087.928 KM. Izvješće o novčanom tijeku sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvješća za gospodarska društva.

7.4 IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvješću o promjenama na kapitalu za tekuću godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja i Bilanci uspjeha. Temeljem Odluke o načinu pokrivanja gubitka (2.345.488 KM) u poslovanju u 2020. godini izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje tako što su umanjene zakonske rezerve za 1.691.807 KM, a dobit ranijih godina za 653.681 KM, iako Skupština Društva nije usvojila finansijska izvješća za tu godinu (opisano u točki 7.2.3 Izvješća).

7.5 BILJEŠKE UZ FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Bilješke uz finansijska izvješća nisu sastavljane sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i članka 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Tako se, na primjer, u Bilješkama pozivaju na Pravilnik o računovodstvenim politikama koji nije u primjeni; u evidencijama dugotrajne imovine iskazano je zemljište u vrijednosti od 357.960.842 KM, dok je u Bilanci stanja iznosilo 3.187.155 KM. Nisu dane ni realne informacije o sumnjivim i spornim potraživanjima.

U Bilješkama uz finansijska izvješća dani su statistički podaci po bilančnim pozicijama, a nisu dane potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvješća, sukladno zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijska izvješća.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja.*

8. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava za 2021. godinu Uprava Društva donijela je 9. 12. 2020. godine. Predviđene su nabave roba, usluga, radova i osnovnih sredstava. Tijekom 2021. godine bilo je sedam izmjena i dopuna Plana, a posljednja je bila 10. 11. 2021. godine. Sa svim obuhvaćenim izmjenama Plan je povećan za 216.645 KM. Izmjene su se odnosile na potrebna sredstva za nabavu (smanjenja i povećanja) i dodavanje novih stavki koje nisu predviđene Planom.

Provođenje postupka javnih nabava uređeno je Pravilnikom o javnoj nabavi roba, usluga i radova iz 2015. godine, na temelju donesenog Plana javnih nabava za 2021. godinu, koji je sačinjen na osnovu revidiranog Plana poslovanja za razdoblje 2019. – 2021. godine. Proces započinje odlukom direktora o nabavi, imenovanjem komisije za provođenje procedure javnih nabava. Nadzorni odbor daje suglasnost na Odluke o pokretanju postupaka javnih nabava za sve nabave čija procijenjena vrijednost iznosi 50.000 KM i više, kao i za nabave koje nisu planirane. Međutim, Nadzorni odbor nije dao suglasnost na sve postupke gdje je procijenjena vrijednost nabave iznad 50.000 KM, kao što su: sadni materijal (173.520 KM), ulja i maziva (90.000 KM), kao i usluge sječe i izvoz drvnih sortimenata iz Aneksa II dio B Zakona ŠU „Trnovo“, ŠGP Trnovsko“ GJ „Crna rijeka Željeznica“ odjel 61 (99.355 KM). Isto tako, Statutom (članak 69.) je utvrđeno da Odbor za reviziju nadzire postupke javnih nabava, ali ih nije razmatrao u 2021. godini.

Također, u primjeni je Uredba o kontroli javnih nabavki u svim institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo,¹² kojom se uređuju pravila i procedure u postupku javnih nabava koje provode institucije čiji je osnivač Kanton Sarajevo. Uredbom je definirano da u svrhu profesionalizacije poslova javnih nabava Vlada formira Listu eksperata javnih nabava, gdje ugovorni organ vodi računa da u komisiji bude imenovan najmanje jedan član sa Liste eksperata za postupak javne nabavke čija procijenjena vrijednost prelazi iznose iz člana 14. stav (2) i (3) Zakona o javnim nabavama. Vlada Kantona Sarajevo donijela je Odluku o delegiranju eksperta i zamjenika eksperta u komisiju za javne nabave i naknada eksperta za rad u komisiji,¹³ kojom se nalaže da se institucija prije započinjanja postupka obrati Uredu za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom sa zahtjevom za delegiranje eksperta u komisiju za javne nabave. Sukladno Uredbi, eksperti su sudjelovali u procedurama nabava.

Sječu i izvoz drvnih sortimenata Društvo dijelom vrši u vlastitoj režiji, a za dio angažira izvođače radova sa kojima zaključuje ugovore nakon provedenih javnih poziva za dostavljanje ponuda za nabavu usluga iz Aneksa II dio B Zakona i sukladno Pravilniku o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B Zakona. Objavljeno je osam javnih poziva za dostavljanje ponuda koje sadrže podatke o procijenjenoj vrijednosti nabave, mjestu izvršenja po šumarijama, gospodarskim jedinicama i odjelima, količini drvene mase, rokovima završetka posla, a kriterij za dodjelu ugovora je „najniža cijena“. Uz obrazac za ponudu i cijenu ponude ponuditelji su obvezni dostaviti: aktualni izvod iz sudskog registra, moraju biti registrirani za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabave, da imaju na raspolaganju sredstva rada za izvršenje rada u šumarstvu (traktori, motorne pile i animal); upotrebne dozvole sredstava rada za sva navedena sredstva (šumske traktore i motorne pile) izdate od strane nadležnog organa u BiH i drugo. Nakon što komisija u utvrđenom roku otvori ponude i izvrši pregled i ocjenu ponuda, Uprava Društva, na prijedlog komisije, donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja i zaključuje se ugovor.

U tabelarnom pregledu dajemo podatke o provedenim postupcima, zaključenim ugovorima i vrijednosti tih ugovora:

Vrsta postupka	Broj zaključenih ugovora	Ukupna vrijednost zaključenih ugovora
Otvorenih postupaka (na lotove)	250	1.441.943 KM
Konkurentski zahtjev	17	410.273 KM
Direktni sporazum	54	170.757 KM
UKUPNO	321	2.022.973 KM
Usluge iz Aneksa II dio B Zakona	18	1.886.468 KM

Revizijom je obuhvaćeno 30 postupaka i procedura dodjele ugovora u tekućoj godini u vrijednosti od 1.894.331 KM, i to: osam postupaka za usluge iz Aneksa II dio B Zakona u vrijednosti od 963.692 KM, 12 otvorenih postupaka nabave roba i usluga u vrijednosti od 638.689 KM, osam konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 261.142 KM, šest direktnih sporazuma u vrijednosti od 25.408 KM i pregovarački postupak bez objave obavještenja u vrijednosti od 5.400 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je Društvo je provelo osam procedura nabave za usluge sječe sukladno Aneksu II dio B Zakona podijeljenih na lotove i zaključilo 17 ugovora ukupne vrijednosti od 1.886.468 KM sa izvođačima radova. Također, tijekom 2021. godine u primjeni su bili ugovori (689.113 KM) zaključeni u 2020. godini. Međutim, Planom javnih nabava za 2021. godinu predviđene su nabave usluga sječe i izvoza drvnih sortimenata u iznosu od 1.000.000 KM bez predviđenih mjesta izvršenja po šumarijama, gospodarskim jedinicama i odjelima, koje trebaju biti predmet nabave. To znači da je značajan dio procedura nabave za usluge sječe sukladno Aneksu II dio B Zakona izvršen a da nije obuhvaćen Planom javnih nabava, dok u pojedinim slučajevima tu nabavu nije odobrio Nadzorni odbor. Po ovom osnovu iskazani su troškovi u iznosu od 1.968.754 KM.

¹² „Sl. novine KS“, broj 27/19

¹³ „Sl. novine KS“, broj 47/20

Pored toga, Društvo je nakon provedenog otvorenog postupka zaključilo 10. 8. 2021. godine Ugovor sa dobavljačem „Bunjo“ d.o.o. Sarajevo o nabavci namjenskog vozila sa nadogradnjom za vatrogasne potrebe u vrijednosti od 119.000 KM. Ugovoreno je da je prodavac obavezan izvršiti isporuku namjenskog vozila sa nadogradnjom u roku od 90 dana. Vozilo nije isporučeno u ugovorenom roku, nego 7. 12. 2021. godine, kada je isporučeno samo vozilo bez ugovorene nadogradnje za vatrogasne potrebe. Komisija za prijem je primila vozilo, uz konstataciju da su se usmeno dogovorili direktori da će se nadogradnja naknadno izvršiti. Društvo je uputilo 24. 12. 2021. godine Urgenciju, kako bi se izvršila kompletna isporuka, ali dobavljač nije izvršio dodatnu isporuku. Nakon toga, aktivirana je 31. 12. 2021. godine bankarska garancija kod Bosna Bank International d.d. Sarajevo u iznosu od 11.900 KM. S obzirom na to da isporuka predmetne robe nije izvršena sukladno Ugovoru o javnoj nabavci, vraćena je faktura dobavljača i zaprimljeno vozilo nije evidentirano u poslovnim knjigama Društva.

Dobavljač nije postupio sukladno odredbama ugovora jer isporuka vozila nije izvršena u ugovorenom roku, niti je ispučen predmet ugovora – vozilo sa nadogradnjom za vatrogasne potrebe (119.000 KM), a Društvo je ne poštujući odredbe ugovora primilo vozilo bez nadogradnje.

Uprava i Nadzorni odbor Društva dužni su provoditi odredbe važećih propisa o nabavci sukladno Zakonu o javnim preduzećima u FBiH. Ne možemo potvrditi da je Društvo osiguralo dosljedno provođenje propisa niti transparentno i efikasno korištenje javnih sredstava u vezi s predmetima nabava, sukladno Zakonu o javnim nabavama. Planom javnih nabava za 2021. godinu predviđene su nabave usluga sječe i izvoza drvnih sortimenata u iznosu od 1.000.000 KM, bez predviđenih mjesta izvršenja po šumarijama, koje trebaju biti predmet nabave. Društvo je provelo procedure nabave sukladno Aneksu II dio B Zakona i zaključilo ugovore ukupne vrijednosti od 1.886.468 KM sa izvođačima radova, što je značajno više od Plana javnih nabava. Također, nabava namjenskog vozila sa nadogradnjom za vatrogasne potrebe (119.000 KM) nije izvršena u ugovorenom roku i sa ugovorenom nadogradnjom. Nadzorni odbor nije dao suglasnost na sve postupke gdje je procijenjena vrijednost nabave iznad 50.000 KM, kao što su: sadni materijal (173.520 KM), ulja i maziva (90.000 KM), kao i usluge sječe i izvoz drvnih sortimenata za ŠU „Trnovo“ (99.355 KM).

Preporuke:

- *postupke javnih nabava provoditi do visine utvrđene Planom javnih nabava i uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora;*
- *kod realizacije ugovora poduzeti sve aktivnosti da se roba isporuči u ugovorenim rokovima i na ugovoreni način.*

9. SUDSKI SPOROVI

U Društvu se vode posebne evidencije za sporove u kojima je Društvo tuženo, sporove gdje je Društvo tužitelj, za upravne sporove i prekršajne postupke.

Protiv Društva na 31. 12. 2021. godine vodi se 39 sporova ukupne vrijednosti u iznosu od 417.376 KM, od kojih se najveći dio tužbi odnosi na sporove iz radnih odnosa (124.302 KM) i povreda na radu (96.000 KM). Na temelju procjene Službe za opće, pravne i kadrovske poslove Društvo je izvršilo rezerviranje za ove sudske sporove u vrijednosti od 197.150 KM.

Društvo je pokrenulo tužbe u 37 postupaka protiv pravnih i fizičkih lica u ukupnoj vrijednosti od 546.890 KM. Međutim, iz ranijih razdoblja ima iskazana značajna sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca (878.342 KM), za koja nisu pokrenute tužbe.

U većem broju predmeta u tijeku su postupci izvršenja za riješene sporove u korist Društva, ukupne vrijednosti sporova od 565.239 KM.

Protiv Društva je pokrenuto i osam prekršajnih postupaka za koje je izvršilo rezerviranja u iznosu od 35.500 KM.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Društvo je 11. 5. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvješća o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu bez dodatne dokumentacije.

Dana su obrazloženja za iskazani kapital, priznati prihod od naknade za ekspropirano zemljište, poslove biološke reprodukcije šuma, trogodišnji plan poslovanja, prodaju drvnih sortimenata, nabave usluga sječe izrade i izvoza drvnih sortimenata i namjenskog vozila, te na tačke navedene u isticanju pitanja, i to obavljanje poslova iz nadležnosti, prijem radnika i rad organa upravljanja.

Obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću, odnose se na:

- prodaju šumskih drvnih sortimenata. Društvo navodi da je postupak prodaje šumskih drvnih sortimenata prije preuzimanja dužnosti sadašnjeg saziva Uprave vršen netransparentno, a da su nakon preuzimanja dužnosti sadašnjeg saziva Uprave učinjeni napori da se prodaja radi transparentno. Također se navodi da u Izvještaju nije precizirano na temelju čega je utvrđeno da su se dodatne isporuke odnosile na kupovinu trupaca samo I ili II, ili I i II klase ili specijalnih dimenzija u količinama do 100 m³, u kom slučaju bi se cijena uvećala za 20%, a za količine preko 100 m³ cijena bi se uvećala za 30%, nego je samo konstatirano navedeno. Ističe se i da je zbog povećanog obima radova povećana i prodaja šumskih drvnih sortimenata, te samim tim i finansijski rezultat. Međutim, utvrdili smo da u zaključenim ugovorima i aneksima ugovora (za dodatne količine) nije navedeno uvećanje cijena, dok je Javnim oglasom za prodaju drvnih sortimenata putem ugovora za sukcesivnu isporuku u 2021. godini, objavljenim 26. 11. 2020. godine, u točki 5. Kriteriji za odabir kupaca i raspodjelu raspoloživih količina, utvrđeno da se kupcima s kojima se zaključi ugovor, a koji su zainteresirani za kupovinu I i II, ili I i II klase ili specijalnih dimenzija u količinama do 100 m³ uvećava cijena za 20%, a za količine preko 100 m³ za 30%, što će se regulirati ugovorom;
- provedene procedure nabava sukladno Aneksu II dio B Zakona o javnim nabavama, za koje Društvo navodi da je angažiranjem trećih lica povećan obima radova, a time i prodaja šumskih drvnih sortimenata, te da angažiranjem izvođača radova ima manje troškove i ekonomski je isplativije u odnosu na to da radove obavlja isključivo vlastita radna snaga. Ovo obrazloženje ne možemo prihvatiti jer je Društvo zaključilo ugovore za nabavu usluga sječe i izvoza drvnih sortimenata ukupne vrijednosti od 1.886.468 KM, što je značajno više od planiranog iznosa od 1.000.000 KM. Plan javnih nabava je akt u kojem se detaljno planira potrošnja javnih sredstava putem provođenja jednog od postupaka koji je propisan Zakonom, i koji sadrži osnovne elemente kako bi se postupci pokrenuli blagovremeno i osigurala transparentnost prilikom njihovog provođenja. Za nabavu namjenskog vozila Društvo u obrazloženju navodi da će u narednom razdoblju okončati postupak vraćanja vozila dobavljaču.

U komentaru su navedena i sljedeća obrazloženja, za koja Društvo nije iskazalo neslaganje:

- U skladu sa preporukom danom u Pismu rukovodstvu o nalazima i preporukama iz prethodne revizije za 2021. godinu, navedeno je da su poduzete aktivnosti prema Skupštini Kantona Sarajevo, Vladi Kantona Sarajevo i Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, te da je upućen akt kojim je traženo hitno donošenje odluke o usuglašavanju kapitala i imovine sa Statutom Društva, a radi realnog i fer iskazivanja imovine i kapitala u poslovnim knjigama;

- Vezano za priznavanje prihoda po osnovu naknade za eksproprirano zemljište Društvo navodi da će postupiti po danoj preporuci i tražiti odluku Osnivača kako bi se utvrdilo kome pripada ta naknada;
- U vezi s poslovima biološke reprodukcije šuma navedeno je da se za sve vrijeme trajanja šumskogospodarskih osnova oni nisu obavljali u predviđenom obimu;
- S obzirom na to da je Uprava nakon preuzimanja dužnosti krajem travnja 2021. godine uočila da se radovi ne obavljaju sukladno važećem etatu planiranom šumskogospodarskim osnovama, pokrenute su aktivnosti i donesena je revizija godišnjih planova gospodarenja, što je predstavljalo temelj za donošenje Plana poslovanja za razdoblje 2021. – 2023. godine i Plana poslovanja za 2021. godinu;
- U vezi s izvršavanjem poslova iz nadležnosti u obimu predviđenom šumskogospodarskim osnovama i godišnjim planovima realizacije navedeno je da će u narednom razdoblju Društvo izvršavati poslove iz svoje nadležnosti;
- Vezano za prijem radnika navedeno je da će se problemi s radnom snagom riješiti donošenjem nove sistematizacije radnih mjesta s točnim brojem izvršitelja. Društvo je istaklo i da je u tijeku usuglašavanje s Odlukom o usklađivanju statusa Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo;
- U vezi s imenovanjem organa upravljanja navedeno je da su u 2022. godini imenovani, čiji rad omogućava kontinuirano poslovanje.

NAPOMENA: Voditeljica tima u reviziji do 26. 4. 2022. godine bila je Katica Galić, kojoj je s tim datumom sporazumno prestao radni odnos u Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Koordinatorica rada u Sektoru za
financijsku reviziju javnih poduzeća

Mia Buljubašić

Adisa Šahović – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Bilanca uspjeha za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravne osobe: KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	16.536.554	12.805.281
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	15.982.680	10.980.668
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	553.874	1.824.613
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	16.729.597	15.043.478
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	1.377.188	1.328.126
3	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	10.393.090	9.796.197
4	Troškovi proizvodnih usluga	2.291.403	1.494.895
5	Amortizacija	1.483.146	1.611.649
6	Troškovi rezerviranja	740.541	554.741
7	Nematerijalni troškovi	380.153	394.347
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	136.477
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	64.076	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	193.043	2.238.197
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Financijski prihodi (od 1 do 6)	0	0
1	Financijski prihodi od povezanih pravnih osoba	0	0
2	Prihodi od kamata	0	0
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od sudjelovanja u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali financijski prihodi	0	0
V	Financijski rashodi (od 1 do 5)	0	12.663
1	Financijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim osobama	0	0
2	Rashodi kamata	0	12.663
3	Negativne kursne razlike	0	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali financijski rashodi	0	0
VI	Dobit od financijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od financijske aktivnosti (V-IV)	0	12.663
VII	Dobit od redovite aktivnosti (III-VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovite aktivnosti (III-VI) < 0	193.043	2.250.860
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	598.481	51.364
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	15.660	8.767
2	Dobici od prodaje investicijskih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje sudjelovanja u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	3.723	0
6	Viškovi	31.664	22.639
7	Naplaćena otpisana potraživanja	6.657	634
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	540.777	19.324
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	132.370	55.390
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	21.737	13.928
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicijskih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	2.250	0
4	Gubici od prodaje sudjelovanja u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0

7	Rashodi na osnovu zaštite od rizika	0	0
8	Rashodi na temelju ispravaka vrijednosti i otpisa potraživanja	1.362	0
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	107.021	41.462
XI	Dobit na temelju ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	466.111	0
XII	Gubitak na temelju ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	4.026
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi na osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava	0	90.602
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	90.602
1*	Prihodi na osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravaka neznačajnih grešaka iz ranijih razdoblja	0	0
2*	Rashodi na osnovu promjena računovodstvenih politika i ispravaka neznačajnih grešaka iz ranijih razdoblja	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	273.068	0
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	2.345.488
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi razdoblja	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi razdoblja	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi razdoblja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	273.068	0
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	2.345.488
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		
XXI	Neto dobit razdoblja (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	273.068	0
XXII	Neto gubitak razdoblja (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	2.345.488
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	273.068	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	2.354.488
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit razdoblja (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	273.068	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit razdoblja (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	2.345.488
	Neto dobit/gubitak razdoblja prema vlasništvu (XXI ili XXII)	273.068	(2.345.488)
	a) vlasnicima matice	0	0
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Neto dobit/gubitak razdoblja prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	273.068	(2.345.488)
	a) vlasnicima matice	0	0
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionici:		
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	404	411
	- na bazi stanja krajem mjeseca	404	411

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktor
Samir Omerović

Bilanca stanja na 31. 12. 2021. godine					
Naziv pravne osobe: KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo					
1	2	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
3	4	5	6		
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUG. PLASMANI (od 1 do 8)	390.366.899	24.702.715	365.664.184	366.888.619
1	Nematerijalna sredstva	45.300	45.300	0	0
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	33.500.122	23.666.328	9.833.794	10.964.851
3	Investicijske nekretnine	1.918.957	874.629	1.044.328	1.118.581
4	Biološka sredstva	354.902.520	116.458	354.786.062	354.805.187
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	0
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	5.510.132	2.094.348	3.415.784	1.887.317
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.079.279	388.170	691.109	708.560
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	4.430.853	1.706.178	2.724.675	1.178.757
	D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	395.877.031	26.797.063	369.079.968	368.775.936
	II) Izvanbilančna evidencija – izvanbilančna aktiva	3.138.700	0	3.178.700	3.138.700
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	399.015.731	26.797.063	372.218.668	371.914.636
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)			364.128.860	363.855.792
1	Osnovni kapital			354.992.396	354.992.396
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			8.863.396	10.555.203
5	Revalorizacijske rezerve			0	0
6	Nerealizirani dobiti			0	0
7	Nerealizirani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			330.219	710.832
9	Gubitak do visine kapitala			57.151	2.402.639
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA			1.438.303	1.663.624
	C) DUGOROČNE OBVEZE			0	0
	D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBVEZE (od 1 do 8)			2.495.445	2.869.439
1	Kratkoročne finansijske obveze			0	0
2	Obveze iz poslovanja			1.231.696	1.206.351
3	Obveze iz specifičnih poslova			0	0
4	Obveze na temelju plaća, naknada i ostalih primanja uposlenih			808.739	739.204
5	Druge obveze			84.002	171.386
6	Obveze za PDV			204.865	125.695
7	Obveze za ostale poreze i druge dažbine			166.143	626.803
8	Obveze za porez na dobit			0	0
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			1.017.360	387.081
	G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			369.079.968	368.775.936
	II) Izvanbilančna evidencija – izvanbilančna pasiva			3.138.700	3.138.700
	UKUPNO PASIVA (I+II)			372.218.668	371.914.636

Uprava je pripremila finansijska izvješća i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktor
Samir Omerović

Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravne osobe: KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za razdoblje		273.068	(2.345.488)
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	1.483.146	1.611.649
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	(2.223)	96
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	0	0
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	0	0
6	Usklađenja na temelju dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	0	0
7	Nerealizirani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	0	0
9	Ukupno (od 2 do 8)		1.480.923	1.611.745
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	17.450	27.472
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	30.790	(92.472)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	27.992	(307.837)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	483.127	197.409
14	Povećanje (smanjenje) obveza prema dobavljačima	+ (-)	(356.707)	354.657
15	Povećanje (smanjenje) drugih obveza	+ (-)	(224.493)	(408.629)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	630.175	(142.942)
17	Ukupno (od 10 do 16)		608.334	(372.340)
18	Neto gotovinski tijek od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		2.362.325	(1.106.083)
B. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Priljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		0	8.767
20	Priljevi na temelju kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Priljevi na temelju prodaje dionica i udjela		0	0
22	Priljevi na temelju prodaje stalnih sredstava	+	0	8.767
23	Priljevi na temelju kamata	+	0	0
24	Priljevi od dividendi i sudjelovanju u dobiti	+	0	0
25	Priljevi na temelju ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		274.397	143.934
27	Odljevi na temelju kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odljevi na temelju kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odljevi na temelju kupovine stalnih sredstava	-	274.397	143.934
30	Odljevi na temelju ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		274.397	135.167
C. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Priljevi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)		0	0
34	Priljevi na temelju povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Priljevi na temelju dugoročnih kredita	+	0	0
36	Priljevi na temelju kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Priljevi i na temelju ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	+	0	0
38	Odljevi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)		0	12.664
39	Odljevi na temelju otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odljevi na temelju dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odljevi na temelju kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odljevi na temelju finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odljevi na temelju isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odljevi na temelju ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	-	0	12.664
45	Neto priljev gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odljev gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		0	12.664
47	D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (18+31+45)		2.362.325	0
48	E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (18+32+46)		274.397	1.253.914
49	F. NETO PRILJEV GOTOVINE (47-48)		2.087.928	0

50	G. NETO ODLJEV GOTOVINE (48-47)		0	1.253.914
51	H. Gotovina na početku izvještajnog razdoblja		382.511	1.636.425
52	I. Pozitivne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog razdoblja (51+49-50+52-53)		2.470.439	382.511

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktor
Samir Omerović

Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravne osobe: KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG GOSPODARSKOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizirani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređ. dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+6+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	354.992.396	0	0	10.555.203	653.681	366.201.280	0	366.201.280
2. Efekti promjena u rač. politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (1 ± 2 ± 3)	354.992.396	0	0	10.555.203	653.681	366.201.280	0	366.201.280
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem financ. izvješća u dr valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	(2.345.488)	(2.345.488)	0	(2.345.488)
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kapitala i dr oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	354.992.396	0	0	10.555.203	(1.691.807)	363.855.792	0	363.855.792
13. Efekti promjena u rač. politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovno iskazano stanje na 31. 12. 2020, odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	354.992.396	0	0	10.555.203	(1.691.807)	363.855.792	0	363.855.792
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvješća u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	273.068	273.068	0	273.068
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	(1.691.807)	1.691.807	0	0	0
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i dr oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	354.992.396	0	0	8.863.396	273.068	364.128.860	0	364.128.860

Uprava je pripremila finansijska izvješća i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktor
Samir Omerović